

13. maja je bilo 25 let, odkar je bil Mons. Pacelli, sedanji papež Pij XII, posvečen za škofa.

Mons. Pacelli je kmalu postal odlična osebnost v cerkveni službi in je opravljal važne posle pri vodstvu sv. Cerkve.

Bil je papeški nuncij v Varšavi in kasneje v Nemčiji s sedežem v Münchenu, kjer je bil ravno tisti čas, ko je začel dvigati glavo Hitler.

Takoj ob svojem nastopu je Hitler skušal pridobiti sodelovanje katoliške Cerkve in je nunciju Pacelliju predložil 20 strani obsegajočo razpravo o svojem delu in ciljih. Toda dalekovidni predstavnik sv. Cerkve je pogledal Hitlerju v srce in spoznal njegove skrite načrte. Kljub zagotavljanju Hitlerjevemu, da bo on Cerkev vzel v zaščito, kadar bo prišel do oblasti, je nuncij njegove obete odklonil in mu vsako sodelovanje odrekel. Zato pa je sledilo in še sledi drugi del Hitlerjevega tedanjega nastopa, to je njegova grožnja; zato doživljamo danes okrutno preganjanje vsega, kar je katoliško.

Mons. Pacelli je z veliko spretnostjo vodil posle papeškega državnega tajnika. V tistem času je obiskal tudi Buenos Aires kot papeški legat na velikem kongresu in je tedaj posvetil baziliko sv. Roze, ki je kot živ spomin njegovega obiska tukaj.

Njega je pozneje božja Previdnost postavila na najodgovornejše mesto na zemlji, na sam stol sv. Petra, kot papeža Pija XII, v najbolj kritičnem času svetovne zgodovine. Občudujemo spretnost, s katero vodi krmilo sv. Cerkve ta veliki papež kot oče vsega krščanstva. Po neštetih poskusih, da bi izmiril sovražne narode, ni opustil nobene prilike, da ne bi lajšal brikost in trpljenje trpečih ujetnikov in vojnih žrtev, do katerih pošilja tolažilne obiske in dejansko podporo, tako v naši trpeči domovini kakor po jetniških taboriščih po Evropi in po Aziji.

Celo nevernemu svetu, ki pa je do brohoteč, pade v oči vzvišeno božje poslanstvo, ki ga vrši sveta Cerkev in njen vodja kot pravi knez miru. Mi verni kristjani pa se moramo vse bolj in bolj strniti okrog našega duhovnega očeta, da bomo deležni čim preje blagodejnega miru.

Ko bi narodi hoteli slediti njemu, ki ga je Bog za vodnika postavil, ne bilo bi sovraštva in ne vojska.

Nesreča za človeka je, ker si hoče ustvariti nebesa na tem svetu in noče slediti tistemu, ki mu kaže pot v ona nad zvezdami. Zato pa je toliko trpljenja in sovraštva, konec pa — poguba.

Cel krščanski svet je ta papežev jubilej slavil in tudi v Buenos Airesu se je obhajal v vseh cerkvah.

Cumpliendo con el pedido del obispo de Ljubljana los eslovenos en la Argentina nos reuniremos en una PEREGRINACION A LURDES EL DOMINGO 31 DE MAYO, para invocar la protección del Cielo por intermedio de Nuestra Señora. La función empezará en la Gruta a las 15 horas, luego la procesión para terminar con la bendición en la iglesia.

Invitamos a nuestros amigos, vengan a acompañarnos en nuestra oración.

SPET KLIČE NAS VENČANI MAJ...

V Lurdu se vrši vsakoletni majniški shod zadnjo majniško nedeljo, ki je letos 31. maja.

Začetek shoda ob 15 uri v lurški votlini.

Prihitite rojaki. Dekleta prinesite bele šale (tul), da boste Marijo nosile in ji napravile lepo spremstvo.

Vsi prinesite s seboj lurško in svetogorsko pesem.

Ljubljanski škof so naročili velike spravne in prošnje molitve. Naš shod v Lurdu naj bo eno dejanje tega klica našega nadpastirja, danega vsem Slovincem po svetu.

Molili bomo tudi litanije, ki so jih sestavili slovenski duhovniki izgnanci, ki so biser porojen iz trpljenja in solza.

S. S. Papa PIO XII.

Hace 25 años el Espíritu Santo lo puso obispo. Ahora ocupa el trono más sublime en la tierra, para conducir a todos los redimidos hacia la Patria de la Paz.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

P a s c o 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefón 48-3361 (48-0095)

Kličí od 11-13 ure in po 8 uri zvečer.
sredah in petkih ni doma.

Uprava:

P a z S o l d á n 4924

Telefon 59-6413

Registro de Prop. Intelectual 81190

CERKVENI VESTNIK

4. JUN.: Praznik sv. Rešnjega Telesa.

Ob 12 uri pri sv. Rozi maša za rajne Goljevšek.

Popoldne ta dan se vrši velika procesija na Plaza de Mayo.

7. JUN.: Maša na Paternalu. Obletnica za Frančiško Hladnik. Zapel bo žalni zbor.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za Marijo Rutar.

Molitve na Paternalu.

14. JUN.: Na Avellanedi 6. obletnica slov. službe božje. Maša za rajno Frančiško Hladnik.

Ob 12 uri pri sv. Rozi za Jožeta Jablanšek; obletnica.

19. JUN.: Praznik Srca Jezusovega.

21. JUN.: Maša na Paternalu za Franca in Jožefo Paškulín.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za Simona Melinc.

Molitve na Avellanedi.

28. JUN.: Maša na Avellanedi za Karolino Budin.

29. JUN.: Praznik sv. Apostolov Petra in Pavla.

SESTA OBLETNICA

V mesecu juniju bo že šest let, odkar smo se prvič zbrali na Avellanedi k slovanski službi božji. Kakor vsako leto, bomo tudi letos ta dogodek spodobno pr slavili.

Vse rojake iz vseh strani povabimo k sveti maši 14. junija ob 10 uri na Manuel Estevez 630, ki jo bomo skušali slaviti z vso slovesnostjo.

Drugi del obletnice pa se bo praznoval 21. junija popoldne istotam. Tudi ta dan ste povabljeni vsi rojaki na avežanedsko proščenje, ki ga bomo po molitvi praznovali s čajanko in zabavno prireditvijo. Obiskal nas bo pri teh dogodkih tudi čast. g. Koloman Kisilak, če mu bo le mogoče.

IZ UPRAVE

Oddajene naročnike prosimo, da se potrudite in pošljete naročnino. Stopite na bližnjo pošto, kjer kupite "Bono postal" v odgovarjajoči vrednosti in ga pošljite v pismu.

Za tiskovni sklad so prispevali: Vidmar 1.—, Daneu 2.—, Stopar 1.—, Gašperič 3.—, Gregorič 1.—, Tinta 3.—, Maurič 1.—, Brezovar 3.—, Dornik 2.—, Roje 3.—, Sk. de Žiberna 1.—, Kogoj 1.—, Klinikon 1.—, Hajdinjak 1.—, Trančič 1.—.

Nekateri ne dobivate D. ž. redno. Sporočite nam, da se pritožimo. Kadar bodo prišli od pošte vprašati, se pa ne ustrašite, temveč povejte, da je dostava neredna.

V Berissu

je bil 26. aprila prav lep dogodek. Zbrali so se avežanedski pevci, katerim se je pridružilo tudi nekaj drugih in je tako zdrčal polen pulman tja proti La Plati v lepo jesensko jutro.

Ob napovedanem času smo bili že vsi na mestu. To pot smo zadeli prav lep dan, polen sonca in svežosti. Toda za naše ljudi v Berissu pa ni bil tako srečno izbran, ker so prav tisti dan imeli mnogi dožnost dela, ki so druge nedelje prosti.

Pa se je vseeno zbralo mnogo rojakov. Pri sveti maši je bilo 112 oseb, kar pomeni prav lepo vdeležbo za primeroma malo število naših ljudi, ki žive tam. Pevci so prav lepo zapeli veselo veliko-nočno pesem, kot izraz upanja, ki krščansko sree napolnjuje. Saj vendar vemo, da bo zemeljskih zmotnjav in težav konec in prišlo bo tisto, kar človek želi, namreč polna sreča... če je bomo vredni z lepim življenjem.

Po maši smo stopili v gostilno našega rojaka, kjer se je kmalu razgibalo vse in je ob pesmi "Hej Slovani" oživel vse okrog nas in smo začutili, da je Berisso slovanski zunaj in znotraj, to se pravi: po obrazu in po sreč.

Tudi pri molitvah se je zbralo mnogo rojakov, nakar smo pohiteli proti domu in s potjo stopili še v estancijo San Juan, kjer tudi žive neki rojaki, doma iz Goriških brd. Spet smo zapeli in gospa Anica Rožičeva z nami v lepi cerkvi in kar pozabili, kdaj je padla noč na zemljo.

Umrj je Jablanšek Anton

doma iz Jablanec pri Komnu. Že lani 23. maja so se mu iztekli dnevi. Umrj je star 44 let. Ker je živel malo v stiku z rojaki, je za njegovo smrt zvedel le malo. Tembolj bridko pa jo je občutila žena, mati 6 drobnih otrok, katerim ni imela s čim postreči. Dobri sosedje in tudi nekateri rojaki so za prvo silo pomagali nesrečni ženi. Sedaj pa ona in 15 letna hči skrbno delata in tako za silo vlečejo. Žive v Villi Celiní.

Maša za rajnega bo kot obletna 14. junija ob 12 uri pri sv. Rozi.

¿Usted abonó ya la Revista?

¿Son sólo 2 \$ anuales!

¿Hágalo cuanto antes!

"LA VIDA ESPIRITUAL"

es una revista mensual de la Colectividad Eslovena.

Invitamos a los simpatizantes que también se suscriban y consigan suscritores y avisos para contribuir al seguro sostenimiento de esta revista. El abono es solo de 2 \$ anuales.

EL DIRECTOR de la Revista es el capellán de la Colectividad, Pbro. Juan Hladnik, residente en la Par. Santa Rosa de Lima, Pasco 431. Telef.: 48-3361 y 0095.

ADMINISTRACION: Paz Soldán 4924. Tel. 59-6413.

UNA VOZ DEL VALLE DE LAGRIMAS

Hemos recibido un fragmento de una carta pastoral secreta del obispo de Ljubljana (Eslovenia).

Luego de mencionar la desesperada situación religiosa reinante en las partes ocupadas por los alemanes, donde ya no queda nada de católico, ni ningún sacerdote que pueda asistir a los moribundos, donde la juventud, cuando no la han llevado a la prostitución en los cuarteles militares o a las fábricas alemanas, corre el peligro inevitable de sucumbir a la corrupción absoluta — prosigue la pastoral, con palabras que arrancan lágrimas, haciendo un pedido insistente de oraciones expiatorias de todos los que todavía pueden concurrir a la iglesia y postrarse delante el Santísimo, para que Dios se apiade de nuestro pueblo, castigado duramente, como ninguna otra nación....

También a nosotros ha llegado la voz de nuestro querido obispo implorándonos que unamos nuestras súplicas para el bien de la Patria que tanto sufre.

Invitamos a nuestros amigos para que ellos también rueguen con nosotros todos los días.

Un acto público de nuestra oración será la peregrinación a Lurdes, en Santos Lugares, el día 31 de Mayo por la tarde, donde invocaremos todos juntos la intercesión de Nuestra Señora Celestial y reina de Mayo.

Algunas regiones eslovenas han sido completamente evacuadas. La gente fué llevada hacia Alemania y no hacia la Servia como antes, porque allí los eslovenos se agregaban al ejército guerrillero de Mihailovich que todavía sigue siendo una de las grandes preocupaciones de Hitler.

Una parte de Eslovenia está ocupada por Hungría. En ese lugar han sacado también a la mayoría de los sacerdotes procediendo a la desmoralización del pueblo.

Una gran cantidad de hombres fué llevada a la guerra contra Rusia.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA

vabi vse rojake, da se pridružite naši molitveni vojski. Vsi, od blizu in daleč ste povabljeni, da pristopite. Vsi Slovenci, ki nam je še dana svoboda besede, to da bomo klicali k Bogu za naše trsno dolžni rabiti našo besedo in srce za peče rojake in molili za spravo in odpuščanje. Pa smo tudi potrebni vsak sam zase.

Priglasite se torej.

SHOOD bratovščine je na PATERNALU 28. junija.

NA AVELLANEDI aa 21 junija.

Krščeni so bili na Paternalu Franc Albin Uršič, Ivan Karel Dekleva ter Ana Jadranka Benulič.

SHOD V LURDU

se vrši 31. maja. Vsako leto smo se zbrali v lepem številu tam, kjer so se spet srečali stari znanci. Letos spet prihitite. Letos še bolj za potrebo.

Od našega nadpastirja, ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana je pozvan ves slovanski narod, kateremu je še dana svoboda molitve, da naj se vdeleži skupnih pravih in prošnih molitev za naš nesrečni narod. Mi bomo porabili to priliko ašega lurskega romanja, da poprosimo po Marijinem posredovanju za naš trpeči narod. Pridite vsi, ki imate še kaj vere in kaj sočutnega srca za trpeče brate.

Prinesite s seboj lursko in svetogorsko pesem.

PRAZNIK SV. REŠNJEGA TELES

je 4 junija. Naš Odrešenik nam je dal ta božji kruh, čigar čudežna moč je prenova človeka. Kdor ta božji Kruh prav uživa, mu ta sveta duhovna hrana prenovi njegovo srce in oplemeniti njegove strasti.

Zato so danes ljudje tako poživljeni, ker se ogibljejo tega božjega kruha. Samo pri obhajilni mizi je pravi izvor človekove plemenitosti. Brezbožni ljudje pa nujno padejo v moralno propast in sovraštvo.

Pri božji mizi zajema človek srčno dobroto in božjo moč za čednostno življenje. Tamkaj pa dobi tudi poročstvo srečne večnosti, ker si nakloni prijateljstvo Jezusovo, ki bo nekoč naš sodnik.

GLAS IZ DOMOVINE

Pisano 24. nov. v Ljubljani.

Po dolgem času se zopet oglašam. Zadnje pismo sem pisal v začetku julija. Redna zveza je zdaj docela pretrgana. To je videti tudi iz tega, ker že več kot pet mesecev nisem prejel nobene pošte. Vendar pa posmrtni listi iz Amerike še prihajajo. Torej vsaj z Ameriko imamo še kolikor toliko zveze.

Skoraj ne vem, kje in kako naj bi se lotil popisovanja tukajšnjih razmer, da bi vam jih mogel prav in natanko podati. Sicer je res, da smo sredi vrtinca najstrašnejših dogodkov, kar jih je kedaj zadelo naš ubogi slovenski narod. Vendar pa ne vemo veliko, kaj se godi okoli nas, dasiravno je raznih govoric in pleteničenj nič koliko. Skušal bom podati kolikor toliko stvarno podobo naših dni in naših krajev. Vem, da vsi s trepetom spremljate, kaj se godi v domovini, in bi radi vedeli, kako je z nami in kako je morebiti tudi z vašimi domačimi....

Za Evropo so se začeli pravi apokaliptični časi. Kako nam je šel včeraj k srcu evangelijske zadnje pobinkošne nedelje, kjer je med drugim tudi rečeno: "Takrat bo velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in je tudi več ne bo... Kadar boste videli gnusobo opustošenja na svetem kraju... takrat naj beže v hribe..." — Tudi pri nas je veliko moških pobegnilo v hribe, kjer se skrivajo. To so tako zvani četniki. Posebno veliko jih je v Srbiji. Tam imajo še kar pravo vojsko in niso Nemci nikjer varni. Zato pa Nemci tem bolj divjajo, da naravnost besnijo. Za vsakega Nemca sto Srbov. Pa to ni samo grožnja, ampak krvava resnica. Po Srbiji potuje iz kraja v kraj kazenska ekspedicijska, nemška seveda, in pobija Srbe na debelo. Samo v Kragujevcu in Kraljevem je v dveh dneh proti koncu oktobra bilo postreljanih, v čredah po sto, okrog 7.850 ljudi. Pobrli so vse, kogar so pač srečali na ulici. Ko jih je na ulicah zmanjkalo, so jih vzeli po tovarnah in šolah. Na gimnaziji v Kragujevcu so prišli v šolo in odjeljali 6., 7. in 8. razred s profesorji in ravnateljem vred, jih zapodili na bližnji travnik in jih s strojnimi postrelili kakor pse. Pri teh dveh velikih pokoljih je prišlo ob življenje tudi 45 Slovencev — izgnancev v Srbiji. Veliko vasi v Srbiji je čisto zginilo s površja zemlje. In ta strahota se še kar nadaljuje. Srbi ne odnehajo, Nemci pa tudi ne. Ubogi narod Največ trpijo nedolžni! — Val izseljevanja v Srbijo, s Slovenskega namreč, je ponehal. Kateri so pa že tam, so v velikem pomanjkanju in v hudih stiskah, zlasti zaradi neprestanih bojov med Nemci in četniki. Naši ljudje so tam kakor med dvema kamnoma.... Pomožna akcija, ki se vodi iz Ljubljane, stori zanje mnogo dobrega, vendar so medsebojni stiki vedno bolj težavni zaradi toliko mej. Pa tudi Nemci gledajo na to delo zmeraj bolj po strani.

Gotovo vas tudi to zanima, kako je na Hrvaškem. Predvsem Hrvatje niso samostojni, temveč morajo plesati tako, kakor jim godejo Nemci in Lahi. V severnem delu, vstevši Zagreb, so številne nemške čete, v južnem skoraj do zagrebških predmestij, pa italijanske. Ustaši se zdi imajo samo to pravico, če jim niso Nemci tega naravnost ukazali, da se neusmiljeno znašajo nad pravoslavni Srbi v Bosni, v Slavoniji in Sremu. Stvari, ki se slišijo iz teh krajev, so res nezaslišane, za naše krščanske in evropske pojme nemogoče, a vendar resnične. Pred sabo imam Poročilo, ki obsega 7gosto tipkanih strani pisarniškega formata, kjer našteva same številke in imena pobitih Srbov. V nekaterih krajih so jih naravnost iztrebili. Hkrati pa so jih še mučili in grdo z njimi ravnali, tako da se povedati ne da. Kar je pa najbolj žalostno, je to, da so v to grdobijo pomešali in še mešajo katoliško Cerkev s tem, da nasilno pokatoličanjujejo pravoslavce. Porušili so tudi precej pravoslavnih cerkv: v Banjaluki, Bihaću, Novi Gradski, Bastacu, Spasovini itd. Te in podobne stvari, ki jih ni malo, bodo zelo škodovala ugledu katoliške Cerkve na Balkanu.

KAKO JE PA NA SLOVENSKEM?

Tolikih strahot kakor v Srbiji in na Hrvaškem ni. Vendar pa je tudi pri nas hudo. Okrog 30.000 Slovencev je bilo izgnanih na jug (7.000 v Srbijo, čez 20.000 na Hrvaško, v Srem in Bosno). V Srbiji je zanje še kolikor toliko poskrbljeno, na Hrvaškem pa je njihovo stanje obupno, zlasti ker jim ustaši niso prijazni. Vsi ti izgnanci so večinoma sami izobraženci, uradniki, učiteljsko in druga inteligenca s Štajerskega in Gorenjskega.

Pred mesecem in pol se je pa začelo drugo poglavje našega križevga pota: Nemci so začeli izseljevati savsko dolino od Zidanega mosta do hrvaške meje. Kraje na desnem bregu hočejo popolnoma izprazniti, od Krškega proti Hrvaškemu pa tudi precej širok pas na levem bregu Save. Ne morete si misliti, kakšen strah in groza je obsedla tamkajšnje ljudi. V trumah so začeli bežati v Ljubljansko pokrajino, ki je pod Italijo. Česar niso mogli vzeti s seboj, so uničili, požgali, poklali itd. Ljudi se je polotila naravnost neka obešenjaška razbrzdanost: pili so, se mastili, spuščali vino iz sodov... potem pa lepega dne pobegnili čez mejo, ko se je bližala izseljevalna komisija. Mnogi pa so šli seveda v hribe med četnike, ki jih tudi na Kranjskem in Štajerskem ne majnka. Pa to je poglavje zase... Dobršen del savske doline so že izselili: Krško, Brežice, Studenec, Log, Radno itd. Mnogi so pobegnili v Ljubljanski del. Begunce so tamkajšnji ljudje sprejeli povsod z velikim razumevanjem in sočutjem... Kateri so pa ostali na mestu, so Nemci odvedli najprej v Rajhenburg, kjer je velikansko koncentracijsko taborišče, tam jih "sortirajo", za delo sposobne moške posebej, ženske posebej, in spet posebej otroke in bolehe ljudi (le-tam pravijo, da jih bodo spravili v okrevališča, to se po nemško reče, da jih bodo na tihem spravili na drugi svet! Kakor so na sto tisoče nemških norcev in neozdravljivo bolnih, češ, da samo škodo delajo nemškemu narodu, kot zajedalci!) — Pri majhnih otrokih so pa napravili krvno preiskavo: če so našli, da ni v njih nič pristne germanske arijske krvi, so jih prepustili usodi. Trdovratno se širijo govorice, da je veliko otrok zmrznilo v zaprtih vagonih, ko so se vozili čez Gornje Štajersko. Prav tako tudi, da so jih cele avtomobile naravnost poklali, polili z bencinom in sežgali. Od resnih ljudi smo slišali te nezaslišane grozote... Eno pa je gotovo, da so nekateri teh naših izgnancev že v Šleziji, od koder je pred par dnevi prišla neka karta s tozadevnimi sporočili. S temi ubogimi izgnanci so šli tudi nekateri duhovniki, ki so — bele vrane — še doslej ostali med svojimi, tako dva gospoda z Bizelskega, dekan Kurent iz Leskovca pri Krškem, dasiravno so se jih hoteli gestapovci na vsak način odkrižati... Deportacija še traja... V izpraznjene vasi naseljujejo Kočevarje, ki se bodo vsi izselili, z njimi pa tudi vsi drugi Nemci iz Ljubljanske pokrajine. Vsako noč gredo baje 3 vlaki. Ti pa seveda smejo vse vzeti s sabo, naši pa nič....

Drugod po Štajerskem kakor tudi po Gorenjskem še niso začeli od kraja izseljevati, dasiravno je zlasti Savinjska dolina že tudi veliko trpela. Gorenjcem pa še obetajo. Nemcem namreč močno manjka prometnih sredstev, vagonov, lokomotiv itd., pa ne morejo cele dežele hkrati preseliti. Zato pa drugače grdo pritiskajo. Streljanje ljudi je na dnevnem redu. Kar obdolžijo te, da so s komunisti v zvezi, pa te počijo. Koliko nedolžnih je že tako padlo!

Komunisti, ali kakor se sedaj imenujejo, partizani in osvobodilna fronta, delajo oblastem mnogo nepravil, kar ima za posledico še več trpljenja. Zdaj pokvarijo tu železniško progo, tam vržejo v zrak most, drugje ustrelijo kakega Nemca ali Laha. Nemci in Lahi se pa potem maščujejo in zapirajo kar vse od kraja, pobijajo in požigajo. Tako so Nemci požgali na Gorenjskem vas Raščico in še eno, ljudi pa pobili in odpeljali. Lahi so požigali vasi v okolici Šmarja pri Ljubljani, v Ložu itd. Tudi v Ljubljani sami je zmeraj kakšna žrtev, zdaj od teh, zdaj od onih. Italijani pa zmeraj bolj pritiskajo. Prejšnji teden so zaprli za nedoločen čas del univerze: tehnično

slovenske službe božje na Avellanedi se obhaja 14. JUNIJA. — Ta dan bo sv. maša.

21. JUNIJA se pa vrši popoldanska slovesnost s čajanko in zabavo.

El día 14. de Junio hará seis años que se reúnen los católicos yugoslavos en la capilla del Cotelengo en Avellaneda.

La ilustración recuerda una fiesta patriótica en el patio del Cotelengo.

fakulteto. In obstoji resna nevarnost, da zapro in za vselej še druge. Za prvega dec. se bo gotovo kaj zgodilo. Osvobodilna fronta je že izdala parolo, da ne sme ta dan nihče v šolo. Tako se lahko zgodi, da bodo še gimnazije in druge šole zaprli. Vse to je torej samo v škodo narodu, osvobojenju pa nič ne koristi. Katoliški krogi z g. škofom vred so že odločno nastopili proti osvobodilni fronti (vse to seveda podtalno), pa tudi iz Londona opominjajo, naj nihče brez potrebe ne izziva.

SEDAJ PA ŠE NEKAJ NOVIC IZ PREKMURJA

Tudi tam je vse prej kot razveseljivo. Vse šole so čisto madžarske, ljudske in srednje, le 7. in 8. razred v Soboti imata še vendščino. Tudi v cerkvah je ukazano vse madžarski, vendar se duhovniki zelo dobro drže, razen nekaterih izjem, ki so takoj presedlali. Zato jim pa ljudje v cerkev več ne hodijo. Zveste duhovnike pa Madjari preganjajo. Zadnjič so jih celo vrsto trdo skupaj zvezanih peljali skozi Soboto na kolodvor in od tam v Budimpešto. Obdolžili so jih, da so v zvezi s komunisti (vodilnih komunistov so pa že več pobesili in postreljali, pravijo, da so tudi znanega pisatelja Miška Kranjca). Mlade kaplane so že skoraj vse razmestili po notranjosti Madžarske. Tudi župnike so hoteli, pa so se uprli. Isto so nameravali s slov. salezijanci v Martinišču, pa je sal. madž. inspektor, pod katerega sedaj Martinišče spada, to odločno preprečil.

Čast. g. Klekl je interniran v Szombatelyu pri ondotnem škofu, ki je velik neprijatelj Slovencev. Pa še tale novica se širi, da bodo Madjari Prekmurce ob štajerski meji selili, na zahtevo Nemcev pravijo, in sicer tja dol nekam v Vojvodino. Gotovega pa še ni nič.

TAJNA ŠKOFOVA OKROŽNICA

O Ljubljanski pokrajini sem nekaj že povedal. Nekaj naj pa še navedem in sicer naravnost iz tajnega škofovega pisma, (ki je namenjeno samo duhovnikom). Takole pravi: "Škofija je v materialnem in duhovnem oziru zgubila toliko, da se za enkrat škoda niti preceniti ne da. Vse cerkveno in nadarbinsko premoženje, premično in nepremično v 142 župnijah, vsa menzalna in verskozakladna posestva so razglašena za državi in narodu sovražno imetje in kot taka zaplenjena v korist utrditve nemštva (tudi naši zavodi na Štajerskem!). Svetni duhovniki, aktivni in upokojeni dušni pastirji, so bili siloma izgnani iz 148 župnij in duhovnij, vseh 193 po številu, zgubili so skoraj vse svoje imovine. — Redovniki in redovnice so iztirani iz 14 samostanov in zavodov, vsa njihova imovina je z izjemo malenkostne osebne prtljage zaplenjena. — Škofijski zavod sv. Stanislava je zaseden, profesorji in prefekti izgnani... Velika in dragocena zavodska knjižnica je deloma uničena, deloma raznešena v neznane kraje, naučne zbirke škofijske gimnazije razbite in deloma požgane, ves inventar delo-

ma odpeljan, deloma služi čisto drugim namenom. — Materialna škoda je ogromna, ki se morebiti nikdar več nadomestiti ne bo mogla, saj so uničene dragocene knjige, ki jih sploh več dobiti ni.

Še večja je duhovna škoda, ki vsak dan nevarnejša postaja. Okroglo 200-tisoč vernikov je brez duhovne oskrbe, brez sv. daritve, brez zakramentov. Umirajoči nimajo pomoči in tolažbe sv. zakramentov. Redko je mogoče dobiti dovoljenje, da sme duhovnik umrlega pokopati po cerkvenih obredih. Verniki se še zbirajo po cerkvah, opravljajo skupne molitve, a so brez verskega pouka, kar je posebno usodno za mladino.

NASILNO PRESELJEVANJE

Morje bridkosti pa se je razlilo nad naš narod z *nasilnim preseljevanjem*. Ni zmožno človeško pero opisati obupne strahote, bridkosti solza in velikosti srčnih muk, ki jih vsebuje neznatna, doslej nam nepoznana beseda: preseljevanje. Nedolžna prelita kri vpije do neba, nič manj ne vpije k Bogu trpljenje nasilnega preseljevanja. Lažje bi bilo preliti kri, kakor pa z otroki zapustiti rodni dom, s toliko ljubeznijo ljubljen, s tolikšnim trudom negovan od mnogih rodov. Tekom 14 stoletij naš narod ni pretrpel na tej zemlji kaj hujšega... Ne bomo obstali za prihodnost, če nam Bog ne bo pomagal. Zato pa: Domine Deus, ad te sunt oculi nostri, ne pereamus!"

Zavoljo teh velikih stisk je g. škof odredil vsenarodno spravno pobožnost in prošnje molitve, da bi se nas ljubi Bog usmilil. V sredo 26. t. m. bomo začeli po vseh cerkvah spravno devetdnevno, s katero se bomo pripravljali na pobožnost devet prvih petkov, ki jo bo ves slovenski narod, kolikor ima še versko svobodo, skupno začel in opravljal od decembra naprej... Vsi časopisi pišejo o tem in vabijo, da bi se je vsi ljudje udeležili. Gospod škof je poslal vsaki družini posebno pismo, v katerem jih vabi k tej veliki in vsenarodni spravni pobožnosti. Bog daj, da bi uspela! Tudi vi tam zunaj naše ljube pa tako poteptane domovine se nam pridružite in molite z nami vred, molite, molite in pokoro delajte, da se nas tako morebiti Bog usmili, če je tako njegova sveta volja...

Iz Londona govori tudi vsako nedeljo ob trideset na šest (po novem) ali na pet (po starem srednjeevropskem času) popoldne g. dr. Alojzij Kuhar, svoj čas najbolj priljubljeni politični predavatelj v ljubljanskem radiu, sedaj pa opolnomočeni minister jugoslovanske vlade v Londonu. On nas stanovitno tolaži, da se bo vse dobro izteklo za nas, da bomo zmagali, da se bomo vsi Slovenci združili v svobodni domovini in da se bo to zgodilo prej, kot mislimo. Daj Bog, da bi se njegove napovedi uresničile....

Nam in vam pa ne preostane drugega, kakor da drug za drugega molimo in goreče prosimo ljubelega Boga, da naj nam prizanese in z nami vred vsemu svetu in povrne ljubi mir, ki ga šele sedaj znamo teniti.

Vsi Slovenci smo pozvani, da se skupno z onimi doma vdeležimo pobožnosti prvih petkov. Vsi, ki Vam je to mogoče storite to ljubeznjivo žrtev za blagor domovine.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Še in še se je pripeljal deževen oblak, toda skozi kope megla je že začelo pokukavati modro nebo.

Od sosedu sem je bilo slišati brnenje motorjev. Dva kamijona sta prišla po pšenico še pred zoro in pred dežjem. Sedaj sta se pa visoko natovorjena vračala. Ali jo bosta izvozila po slabem potu, mestoma spremljenem v mlako?... Ne bo lahka stvar vleči kakih 150 vreč, ki tehtajo kakih 12.000 kg. Brneli so motorji in breme je polzelo dalje in zginilo v dolinčici od koder bo najtežji kos pota. Še dve uri pozneje je bilo slišati brnenje, ki je pa slednjič vendarle premagalo vse ovire in je mašina zmagala čez blato.

Dež je ponehal in jasno nebo se je nasmehnilo. Toda načrt je bil podrt, v San Basilio ne bo mogoče iti. Treba je bilo novega. Mene je mikalo še tisti dan v Rio Cuarto, da bi poiskal tam kakega rojaka. Poglejmo torej k sosedu, da se dogovorimo glede automobila.

Boste šli na konja, gospod Janez? Do sosedu je precej daleč.

Kako da ne! Saj prav tega mi še manjka. Že dolgo nisem bil na njem.

Kmalu sem imel bistrega konjička.

Konj bo že, o tem nisem dvomil. Toda manj gotovo je bilo kako bom jaz napravil svojo vlogo. Naj mi mrha zdivja in mi naredi nevšečno skrb, kako pobrati polomljene kosti! Pa nekaj dela si pa lahko prihranim tudi za ta slučaj. Klobuka ne bom vzel, da ga ne zgubim. Pa sem se opogumil in že sem sedel na iskrem konjiču. Izkušen gaučo je na konju kot na stolu za mizo, toda taki jezdeci kot jaz imajo pa vsakršnih opravkov. Če sem mislil na vajeti sem na noge pozabil in so mi skočile iz stremena, če sem hotel paziti na pravo zadržanje nog, sem pa konja narobe potegnil... No pa se mi je slednjič le posrečilo obviseti na konju in obdržati vajeti, nakar sva skočila, da se je kar kadilo... Kaj se bo kadilo! Če je bilo pa vse v lužah! Je pa škropilo! Pa bi se mi nemara res kaj nevšečnega zgodilo, če bi ne bil ves čas ob moji strani Zoro, ki je krotil mojo žival, če je bilo potreba.

Kar hitro sva bila pri sosedu, kjer smo se dogovorili kar treba in sva pognala spet nazaj domov.

Srečno sem razjahal. Ta zadnji kos poti je bil že pravi užitek, ker so se moji udi že zopet prilagodili na konja in mi je bilo skoro žal, da je že pota konec.

Kako sta hodila? Da niste padli, gospod Janez?

Pozorno so me gledali. Jaz sem pa že vedel zakaj. Kdor je, nevajen ježe, razjahal, že ve, kako čudno se človek počuti na fleh, kadar stopi s konja. V boku in v stegnih nekaj veže človeka in boš kar podvomil, če še znaš hoditi. Grdoba ti! Da bi me pa moje noge ne nosile poslušno kot vselej, to se mi je res odveč zdelo in sem kar krepko zapovedal nogam, da so morale poslušati. Toda kar vesel sem bil, da sem lahko kmalu sedel. Pa ne samo to mi je ostalo od ježe. Tudi koža se mi je nadržnila in po stari zgodbi: "Ali plačaj župo, ali pa cmok, ki je v njej!"... Da bi ne bilo treba letati za klobukom, sem ga doma pustil; zato me je pa sonce za vratom ožgalo, tako da sem od kratke ježe odnesel dolge spomine...

Sonce je pridno popravljalo za dežjem in ob 4 uri so bila pota precej osušena. Tedaj je pribrzel auto in smo šli v Rio Cuarto, oddaljeno 18 km.

Črede konj in govedi, polje koruze, požete pšenice, dolge lehe "manisa" (doma smo rekli laški lešniki), žične ograje, vrzeli in širno polje nas je spremljalo.

In tamle? je obstal moj pogled na plotnem kolu.

Pri belem dnevu in pri soncu je ždela sova. Niti

pogledala nas ni.

To je pa res modrijanka. Le kaj bi si delala skrbi s norčavostmi življenja! Saj dnevu vedno nov dan sledi; vsako zasluženje dobi svojo nagrado, vsaka pregreha pa kazen... Sova je mirno ždela.

Videli boste, da nas bo prav tukaj počakala, je menil Gergolet in res, ko smo se ob 8 uri vračali, ko je sonce že ginilo v zaton, je bila sova prav na istem kolu in prav v istem položaju. Niti ganila se ni.

KJE JE GUSTELJ

Kmalu smo bili na širši a prav malo boljši poti, ki je zavila naravnost proti zapadu. Na obzorju je pogled objel gore. Tam je Rio Tercero: Los Condores, Embalse, Calamuchita... še dalje tam bo Mina Clavero...

Pred nami je bilo pa kar kmalu lepo mesto, ki nosi ime Rio IV in je v provinci Córdoba drugo najvažnejše in največje mesto. Saj ima 50.000 prebivalcev; tam imajo sedež vse oblasti državne in cerkvene in je važno trgovsko središče z dobrimi zvezami na vse kraje: V Córdoba imajo dva vlaka dnevno in direktne pulmane, v Buenos Aires vodijo tri različne železniške proge. V Mendoza imajo vlak in pulmana. Pogoji temu gospodarskemu položaju so pa bogata polja, ki se razprostirajo vse na okrog in dajejo žita in živine in vsakovrstnih pridelkov.

Kam gremo najprej?

Imam naslov nekega Cotiča, na restavracijo Cinco Esquinas, tako sem odločil in smo iskali in našli "Cinco Esquinas"; toda Cotiča niso poznali.

Morda je pa na Cuatro Esquinas?

Pa ga ni bilo in tudi na Tres Esquinas... Ne nje ga ne nobenega sledu za njim ni bilo.

Kje bo pa Gustelj Dečmanov? On je namreč v istem kraju na delu. Pogledali smo na njegovo stanovanje. Ni ga bilo še domov.

Saj pride vsak dan to uro, je menila gospodinja in nas je peljala kar v njegovo sobo. Pa ga ni bilo ne v postelji ne pod njo.

Sedli smo, pa ga tudi iz vrčka pive nismo mogli priklicati in smo slednjič krenili proti mestu njegovega dela.

Da ste ga videli, kako se je široko zasmel: "kot pečen maček"... ko je opazil mene in moje spremljevalce in smo si stisnili roke.

Ta Gustelj! Saj ga poznate veselega Kranjca iz Ježice in prvega igralca na slovenskem odru v Buenosu...

Hm, gospod Janez! Lepo je da ste prišli do mene, zato bi pa bilo grdo, če bi vas ne sprejel kot se spodobi. Sumljivo sem ga pogledal, kaj hoče s tem reči.

No nič me ne glejte. Le to sem hotel reči, da vam bom rad napravil družčino, kamor greste. Saj veste, da je v Buenosu marsikdo naših tak, da bi se raje v jarek vlegel, kot pa gospoda s črno suknjo po mestu spremljal.

Nasmehnil sem se in se domislil marsikaterega slabo izmišljenega izgovora, s katerimi se mi je že nekateri rojak skušal izmuzniti, da bi se izognil zadrege, da ga vidi kdo v moji družbi. "Že vem, Gustelj, da je nekaj takih, ki bi raje imeli ščurka v župi, kot pa nunca v svoji družbi... Zgodba levega razbojnika!"

"Že vidim, da ste spoznali mojo misel", je nadaljeval Gustelj. Saj včasih se je še meni nekako podobno godilo. Danes sem pa že bolj sprevidel, kam se svet pelje in me ni sram iti v družbi z gospodom s črno

suknjo, še manj pa z gospodom Janezom, ki ste imeli ljubeznjivo pozornost, da ste me poiskali tukaj, kjer še nisem našel do danes slovenske duše."

Zato boste pa danes kar z nami šli in bomo katero rekli, je povabil Gusteljna Gergolet.

Nič ne rečem, da ne, ampak to pa rečem, da moram biti jutri ob 8 uri na mojem delu, je poskrbelo Gusteljna.

Tudi jaz bom jutri ob 8 uri že v Rio Cuarto, tako sem zagotovil Gusteljna in kar hitro smo bili gotovi in že smo odbrzeli nazaj v Gildo. Še je bilo toliko dan, ko smo zdrseli mimo kola, na katerem je premišljevala sova minljivost sveta, ko smo šli tja; prav tam je bila, in prav tako nič se ni za nas zmenila, ko smo se vračali.

Spet smo marsikaj pokramljali, marsikatero zapeli in bi rešili vse zapletke in popravili vse krivice, kar jih je na svetu... Ni nam zmanjkalo za to časa, čeprav je bila prekmalu polnoč... da, vse bi rešili, če bi — mogli. Kar smo mogli storiti, je bilo to, da smo šli — spat. Spat? Skoraj bi ne vedel, ali sem zaspal ali ne, tako strašno hitro je bilo treba na noge, ker nas je že dramil naš voznik ko je bila še tema.

PROTI VILLI MERCEDES

Zgodaj smo bili na nogah in kar kmalu tudi na potu, da ne bo zamudil Gustelj in da bom opravil tudi jaz vse, kar treba.

Rio Cuarto je veliko mesto, a ima samo dve župniji, kateri morata imeti na skrbi ne le mesto, temveč tudi okolico kakih 20 km na okrog. Tudi La Gilda spada v ta delokrog in imajo v skromni kapelici samo enkrat na mesec mašo, pa še tista je menda dosti malo obiskana. Z božjimi rečmi je namreč prav nasprotno kot s človeškimi... Če ne ješ dolgo časa si lačen in z vsako uro se želja po jedi veča, ker jo grlo zahteva. Z božjim kruhom je pa prav obratno: bolj dolgo ko je človek proč od cerkve in od spovednice, manj volje ima za božje stvari... pač zato, ker ni grla, ki bi zahtevalo božjega kruha, pač pa le božja beseda, ki človeka postavi pred izbiro: če hočeš ali nočeš... V tem je namreč mera zaslužnja, koliko pokažeš svoje lastne svobodne volje za božjo stvar. Nikomur pa Bog noče delati sile, ker hoče da naj bo vsak po lastnem zaslužnju v večnosti srečen ali pa nesrečen, po meri tega ali je kaj storil za prijateljstvo z Bogom ali pa je iskal samo sebe in svoje materialne koristi in užitke.

Stolna cerkev je zelo lepa in tudi prostorna. Takoj sem imel dovoljenje za mašo in ko sem si umival roke, kakor je pred mašo treba, me nagovori zakristan: "dober dan"...

Nezaupljivo me je gledal, jaz pa njega. Kmalu mi je pojasnil, da so mu povedali, da sem Jugoslovan, on pa da je Slovak, ki je bil pa tudi v Ljubljani in mi je po končani maši povedal marsikaj zanimivega ves vesel nepričakovanega srečanja.

Povabil me je župnik na zajutrek in smo se pogovorili to in ono. Z odprtimi ustmi so poslušali moje pripovedovanje o vojnih grozotah, ki jih počenjajo Nemci po naši deželi. Očividno je vpliv nacističnega tiska po tistih krajih zelo velik in je videti, da je Pampiero list kateremu najbolj verjamejo. Prebivalstvo tiste pokrajine je tudi ponajveč italijanske krvi in je zato še bolj razumljiva njihova taka opredeljenost.

Pozanimal sem se še, če bi mogel najti kakega Jugoslovana, toda moje iskanje je bilo brezuspešno in sem krenil na postajo ter sedel na vlak.

V Rio Cuarto je stična točka FCCA in FCP. Do tja pride vlak iz Córdobe, ki ima takoj zvezo proti Sanpacho in Villa Mercedes in proti Mendози. Pa če bi jaz preje znal, da je tudi pulman, ki vozi vsak dan v Mendoza, bi mi to še ugodneje služilo, ker bi ne zapravil

celega dne za suhoparno vožnjo, ker bi bil mnogo preje na mestu in tudi ceneje.

V vlaku smo bili kmalu v živahnem razgovoru. Moj sosed se je delal velikega politika in je na svoje neverjetno začudenje našel v meni somišljenika.

"Kako je vendar mogoče, da vi tako govorite" se je čudil. Jaz sem pa mislil, da vam je papež ukazal, da morate biti vsi duhovniki fašisti in nacisti".

Še marsikdo je tako naiven, da tako misli in tako govori. Seveda zato, ker vero le napol pozna, papeža pa dolži stvari, katere mu podtikajo sovražniki vere, kateri se vsega lažnjivega grdega izmislijo, kar je pa dobro vse zatajijo...

"Glejte tamle, tistile galpon, mi je pokazal sopotnik. To je last vašega rojaka Mariča, ki je žitni trgovec, zelo poznan v teh krajih." Še nekatera druga imena naših ljudi mi je povedal med tem, ko smo brzeli dalje skozi bogato zeleno polje, ki je bilo ta dan in to leto lepše kot že dolga leta ne.

Poglejte tjale, me je opozoril.

Ravno tisti hip smo zdrčali čez most. Pogledal sem v globoko strugo pod nami, kjer leži prav tako, kot se je pred leti zvalila notri lokomotiva, pod katero se je vdrl most in pokopal v valove in blato cel vlak.

Čez Arroyo Santa Catalina smo hiteli dalje. Mojo pozornost je vzbudila rjava črta, ki sem jo opazil že preje in ko smo zdrsnili čez, se je odprla pod nami globoka struga, navpično vrezana, kot da je bila skopana z delom človeških rok. Pojasnili so mi, da je bilo ob nekem velikem nalivu, ko si je voda utrla novo pot, po kateri teče še sedaj. V globini je voda imela že preje tok, tisti dan se je pa njegova struga odkrila in je nastala nova reka.

Sampacho je mal kraj, a važen kot prometno križišče, kjer se stika pet železniških prog. Ob enem je pa tudi — konec dobrega. Do tega kraja je bilo namreč polje polno zelenja in primerno obdelano ali polno živine. Od tega kraja dalje, pa se pričinja žalostna pampa, ki še pokaže kako samotno estancijo med drevjem, a večina poljane je goličava, ki služi samo še za ovčjo pašo.

Vsporedno z nami je tekla cesta, ki vodi v Mendoza. Automobili so tekmovali z nami. Naš motorni vlak jo je krepko brisal. Toda automobili še bolj.

"Ne boš!" je pokazal spremljevalec auto v divjem diru, ki nas je hotel pustiti zadaj.

Mož je že vedel zakaj. Res nas ni dobil!

Na križišču ceste, ki je nedaleč od tam, je auto čemerno čakal, kdaj se mu bo odprla pot.

Kmalu smo bili v Villi Mercedes. Ta kraj ima 30.000 prebivalcev. 1821 se je tudi tamkaj odigralo eno dejanje boja za argentinsko svobodo. Kraj se je tedaj imenoval "Las pulgas", tedaj pa so spremenili ime po svetišču zgrajenemu Materi božji Rešiteljici jetnikov "Mercedes". Skozi mesto se vije struga Río Quinto. Pravim struga, ker vode je navadno toliko kot tam, kjer je naslikana.

Jaz pa tam nisem iskal vode, pač pa sem stopil v hotel, da spijem vrček piva. Za kosilo mi ni bilo. Pa ne morda zato, ker je bil dan vroč, temveč zato, ker me je Gergoletova mamica bogato založila za celo pot. Morda pa dobim tudi tu kakega znanca?

Vedel sem, da živi tam hči Jakinova iz Junina. Toda kako naj jo najdem, če pa ne vem naslova. Edina stvar kar sem vedel je to, da je šele dobro leto, ko se je poročila in da dela njen mož pri motornih vlakih.

Hotelir je sklical vse natakarje in smo imeli veliko sejo, na kateri smo odločili, da naj potrkam na zelena vrata v četrti kvadri na levo...

In sem zvonil in klical na zelena vrata... samo katera bodo prava, ker so ona tamle tudi zelena...

Nobena niso bila prava. A na enih sem pa le izvlekel nekaj, kar mi je pokazalo pot naprej in sem slednjič le srečno prišel do pravih vrat, kjer me je na moč začudena sprejela mlada gospodinja. Mož je pa ravno malo prej odšel. Še sem imel 2 uri časa do odhoda vlaka, kar hitro sta minili in že je pripihal "Cuyano" in nas odpeljal dalje.

PROTI SONČNI MENDOZI.

Daleč je do Ville Mercedes. 10 ur vozi vlak iz Buenos Airesa. Pa še ima 6 dolgih do Mendoze.

Neznosna vročina nas je sprejela v vlaku. Ko smo se pognali v tek, sem odprl okna, če bo nemara prepil kaj olajšal dihanje. Toda kaj ti pomaga, če enega vraga preganjaš, pa drugi zadaj nagaja... Moj voz je bil bolj na koncu ogromno dolgega vlaka, ki je s svojo naglico dvigal oblak prahu, ki se je s preprihom vsipal v vlak, tako da ni kazalo drugega, kot zapreti spet okno in potrpeti.

Počasi so se nam primikale gore, ki segajo prav do San Luisa. Edina slika, ki blaži suhoparno vožnjo so tisti griči, katerim pa manjka zelenih gozdov in belih hiš ter rdečih zvonikov.

Vsporedno z nami pa teče cesta, po kateri so brzeli avtomobili.

Le kaj bo tistole tam? Na sredi ravnine in na sredi ceste nekaj štrli v vis....

Kmalu smo gledali od blizu prizor avtomobilske katastrofe. Na sredi ceste je stala pokoncu velika prikolica teškega kamijona, po cesti je bilo videti še kako deščico, a ob kraju ceste je bilo več razbitih sodov... Očividno je izsteklo nekaj sladkega vinčka. Pa to je čista naravna stvar, ker se to vselej zgodi, kadar se sod razbije. Kar je zbuvalo mojo pozornost je bilo to, kako se je prikolica (acoplado) postavila pokoncu in dala podobo pošasti, ki sedi na svojem repu in vse štiri moli predse... Za lastnika ta prizor ni bil smešen!

Kmalu je bil za nami San Luis, a tudi dan je med tem ugasnil in nam je mežikalo jasno zvezdno nebo. Tedaj je bilo že pač vseeno, ali se vozimo skozi rajski vrt ali skozi mrtvo puščavo, kajti videti ni bilo več ničesar, sitni prah nam je pa še vedno pričal, da ni nič prida dežela, po kateri smo se vozili.

Še in še smo se ustavili. Spet drugekrat smo smuknili mimo našganj luči ali je zdrčal mimo nas vlak. Slednjič pa je zaživel pred nami morje lučic in zaropotali smo na postajo in obstali na postaji Mendoza.

Nisem se še prav obrnil, da bi pogledal, kje je izhod, že mi položi nekdo roko na ramo.

Pogledam in pomislim.

Mož je molče gledal mene in se nasmehnil.

A, že vem. Vidite ste! Lepo to od Vas, da ste se potrudili.

Že je mož segel po mojem kovčku in sva se rinila dalje.

Le za mano, da bova našla gospoda Serdoča, ki je tudi tukaj in vas je čakal bolj spredaj vlaka.

Kmalu smo se našli. Ljubeznjivi ravnatelj salezijancev, dr. Serdoč, naš rojak, je prišel ob pol noči na postajo, da bi me sprejel kot svojega brata.

Tukaj vam pa predstavim g. Riosa, kateri je prišel od Planinskega društva, da vas sprejme, mi je predstavil prijaznega moža, ki je bil z njim in vsi smo se nato napotili proti zavodu, kjer me je čakala postelja in — česar sem bil tedaj tako potreben kot malokdaj: sveža voda, da se okopljem in pohladam.

(Dalje sledi).

IZ SAN ANTONIO OESTE (Rio Negro)

pesmi. Sprejmite moj pozdrav.

Menda že veste, da sem letos tu v puščavi; v San Antonio Oeste; prav mnogo me stane sprijazniti se z voljo božjo, ki me je tu poslal.

Zadnjič sem poslal v "Slov. list", da je umrl č. g. Zamjen. Sedaj pa sem zvedel bolj natančno njegovo življenje. Tu vam opišem v kratkem: č. g. Zamjen se je rodil 16. avgusta 1877 v Mengšu. Imel je dobre in pobožne starše. Leta 1896. je šel v Italijo, ter vstopil v salezijansko družbo. Kot se mi zdi, gotovo po posredovanju č. g. Smrekarja, ki je tako ljubil sal. družbo, in deloval, da so iz Ljubljane dobri študentje šli v Italijo ki so potem (l. 1901.) odprli zavod na Rakovniku pri Ljubljani.

Vstopil je v noviciat, in je dne 25/4 1897 oblekel talar. Leta 1923. je obiskal tudi naše zavode v Jugoslaviji, Avstriji, na Poljskem, Ogrskem in Nemškem. Č. g. Zamjen je kaj rad občeval s svetim možem tedaj bolnim, g. Andrejem Beltran, in od njega si je napolnil srce s svetostjo, ki ga je spremljala skoz celo življenje.

L. 1898, 17/4, je končal noviciat in naredil večne obljube.

L. 1901. je bil posvečen v duhovnika. Imel je željo delovati v misijonih, zato se je obrnil k č. g. Rua, ki je bil prvi naslednik sv. Janeza Boska, našega ustanovnika, in je bil poslan v México. Ker je bil slaboten in podvržen srčni bolezni, so ga predstojniki odločili za učitelja novincev v México. Vsi tisti salezijanci; ki so bili pod njegovim vodstvom, se ga spominjajo z vso ljubeznijo.

L. 1914. se je vrnil v domovino in je bil na Rakovniku, potem v Unter-Waltersdorfu pri Dunaju, kjer je bilo nekaj naših mladih salezijancev, ki so tam študirali. Ko se je vrnil, je bil zopet na Rakovniku, v Vržeju in na Radni.

L. 1922. je pa prišel v Argentino. Tu je deloval v več hišah kot spreten duhovni vodnik, Viedma Rio Negro, Stroeder (Prov. Bs. As.), Bahía Blanca, Patagones. Od l. 1935. pa do svoje smrti je bil v Fortín Mercedes kot duhovni voditelj v našem semenišču in noviciatu, ter naraščanju naših poklicev.

Bil je bolehnega zdravja. Dne 12. marca po kosilu je bil v vrtu in tam ga je zadela srčna kap in je umrl. Že lansko zimo je komaj prestal, tako mi je pravil v dneh 12. in 13. decembra, ko sem ga bil zadnjič obiskal, da je prav malo manjkalo da ni umrl. Bil je jako ponižen,

ljubeznjiv, in zelo skromen. Veliko pobožnost je gojil do Presv. Srca Jezusovega in do duš v vceah.

Zelo je ljubil domovino, dasi mi deloval mnogo let tam. Zelo globoko je občutil nesrečo naše razdeljene domovine, in tako mislim jaz, ki sem ga poznal, da je to zelo uplivalo na njegovo tako rahlo in bolno srce.

Ljubi Bog ga je poklical že zrelega za nebesa. On pa sedaj v nebesih, ki je bližje Jezusa, prosi za nas in za naše drage brate, ki trpijo v domovini. Mislim, da nobenemu ne bo škodovalo če povem njegovo mnenje o naših bratih, ki so naseljeni tu v Argentini.

Zelo ga je bolelo, ko je videl naš narod, da se tako hitro oddaljuje od verskih pobožnosti in ostanejo samo kristjani po imenu. Večkrat mi je izrazil svojo žalost, ker se podajajo naši ljudje v tisto druhal, ki ji ni drugega mar kot ples in ples od večera do jutra; pa tudi ker so nekateri nevedni zašli v družbo nevarno obstoječemu redu, ki svet tira v še večjo propast in nje same v pogubo.

Smo v mesecu maju! Oh ubogo naše ljudstvo v domovini! Kako žalostno je, ko ne morejo prepevati niti Marijinih piše č. g. Pernišek, ki je sedaj tam:

Vaš Ludvik Pernišek.

Bliža se Cirilova nedelja. Ta dan bomo slavili paternalsko šagro. Po končani popoldanski molitvi 12. jul. se vrši čajanka in priložnostna zabava; gospodinje in dekleta pa poskrbite za polne mize!

EL ULTIMO REMEDIO

Dijo Jesús esta parábola: "Un hombre plantó una viña, arrendóla a labradores y se ausentó. Al tiempo envió a un siervo para que le diesen del fruto de la viña; más los labradores lo hirieron y mandaron sin nada. Volvió a mandarles otro siervo, pero le hicieron lo mismo. Y volvió a mandar al tercero, a quien del mismo modo, herido, echaron fuera.

Y de nuevo envió otros muchos: a unos apedrearón, a otros hirieron y a otros mataron.

Más como tuviese aún un hijo, a quien amaba tiernamente, dijo el señor de la viña: Enviaré a mi amado hijo; puede ser que cuando le vean le tengan respeto.

Más los labradores viéndole pensaron entre sí: Este es el heredero. Venid, matémoslo para que la heredad sea nuestra. Y echándolo fuera lo mataron.

¿Qué hará, pues, el dueño de la viña? (Luc. 20, 9—15).

Lógica fué la contestación de los apóstoles: "les dará el castigo merecido y arrendará la viña a otros que darán los frutos."

Poca explicación necesita esta parábola de Jesús. Ya sabemos todos que la vida nuestra es el trabajo en la viña de Dios.

¿Tienes riquezas? ¡No importa si ganadas o heredadas!
¿Gozas de buena salud? Te jactas de tu habilidad manual?
¿Tienes mucha inteligencia, una fenomenal memoria, el don de la palabra, eres muy respetado? ¿Te complaces mucho con tu cara hermosa? ¿Tienes un buen puesto?

¡Qué pocos tienen en cuenta que todo eso lo tienen "arrendado" y que cuanto más uno recibió, tanto más se le pedirá! ¡Qué error fatal! Dios no hace las cuentas semanalmente, como los hombres, pero no tardará en arreglarlas.

¡Cuántos hijos pródigos hay! Aquéllos que, abusando de los talentos recibidos, no quieren tolerar el yugo del Padre; lo abandonan a pesar de todas las insistencias y ruegos. Mientras hay plata, salud, bienestar material, no piensan en el fin. A quien les amenaza con la justicia divina, lo tratan como los de la parábola a aquellos que venían a reclamar la deuda.

¡QUE INGRATITUD!

El perro no muerde a quien le echa huesos. El buey conoce a su amo y el asno el pesebre de donde come. Sólo el hombre es tan perverso que quiere desconocer a su Dios a quien todo lo debe.

Aunque todo razonamiento sano nos obliga a postrarnos delante del Creador; aunque Dios mismo nos lo enseña por su Unico Hijo, Camino, Verdad y Vida, el Maestro único... la gente prefiere seguir a uno cualquiera, que halaga sus oídos, que deja sin freno a sus pasiones y promete el paraíso en la tierra...

Con razón lloró Jesús sobre Jerusalén que desconoció el día de su visitación.

No lo recibieron, no lo escucharon...

¡Cuántas muestras de Su cariño verdadero nos presenta Su vida! Con palabras, con ejemplos, con sufrimientos quiso atraer a la humanidad al camino de la dicha:

El Niño Jesús, pobre en el pesebre;
Invitando: Venid a Mí los que sufrís;
Buen pastor, llevando la oveja perdida;
Por la envidia calumniado y maltratado;
Traicionado y blasfemado por su pueblo;
Entre dos ladrones clavado en la cruz.

EL CORAZON DIVINO.

Quien razona, que se ponga ante la cruz, que observe las llagas de su Salvador, que escuche las palabras de su Maestro, que contemple su rostro y su corazón traspasado!... Si busca la Verdad, no tardará en descubrirla. Comprenderá también su palabra: Toma tu cruz y sígueme...

Lloró Jesús sobre Jerusalén. Pero fueron lágrimas derramadas también sobre nuestro siglo en previsión de las terri-

bles ruinas que provoca el odio, que no quiere aceptar el amor cristiano.

Pero la bondad divina no conoce límites.

Nos dió el Evangelio; nos dió la Iglesia que nos enseña y santifica; constituyó el Santísimo Sacramento del altar para vivir en medio de nosotros y para alimentar a las almas que se acercan...

Quiso hacer más todavía. Nos reveló su Corazón como el último instrumento para salvarnos, para atraernos, para ayudarnos.

Fué el día 13 de junio 1675 que manifestó a Santa Margarita María Alacoque: "Ve aquí este Corazón que ha amado tanto a los hombres, que nada ha omitido hasta llegar a consumirse y aniquilarse por manifestarles su amor; y en agradecimiento no recibo, de la mayor parte de ellos, sino ingratitudes, por irreverencias y sacrilegios, así como por las frialdades y desprecios con que me tratan en este Sacramento de amor".

Luego de encargarle la institución de la fiesta del Corazón de Jesús continúa: "Te prometo que mi Corazón se dilatará para derramar con abundancia los favores de su divino amor sobre quienes le tributen tal honor, y se lo procuren".

El Corazón de Jesús, entonces revelado, promete a sus devotos "los preciosos tesoros de amor, de misericordia, de gracia, de santificación, de salvación del abismo de la perdición y enriquecerlos con profusión de los divinos tesoros".

Quiso ser venerado en la figura de ese Corazón de carne, con la llaga, coronado de espinas, con la cruz encima y todo brillante, para mover así el corazón insensible de los hombres al ver el infinito amor de su Salvador.

No sólo las gracias espirituales del perdón y de la salvación, sino también favores especiales temporales, tiene reservados para sus devotos: "En donde esté expuesta esta imagen para ser honrada singularmente, atraerá toda suerte de bendiciones".

Pasaron ya 250 años desde que Jesús reveló Su Corazón como el último esfuerzo para atraer los corazones humanos, para sustraer a los individuos y pueblos de la perdición de las calamidades.

POSLEDNJE ZNAMENJE...

Mesec junij je posvečen Srcu Jezusovemu. 19. junija pa se obhaaja poseben praznik Srca Jezusovega.

Mnogi kristjani hodijo hladno in brezmiselno mimo križa, ki nas spominja trpljenja, katerega je iz ljubezni do nas prestal naš Odrešenik.

Niti ene misli in pozdrava nimajo za Gospoda Jezusa, ki prebiva v sv. Rešnjem Telesu, ko gredo mimo cerkve.

V cerkev stopijo in si ogledujejo umetnine in vidne lepote, a pred skrivnostno priučujočim Bogom se niti pokloniti ne znajo.

Toliko je storil naš Zveličar v odrešenje naših nesmrtnih duš, brezbržni kristjani pa se niti toliko ne potrudijo, da bi stopili ob nedeljah k sveti maši in kdaj k svetemu obhajilu in preskrbeli tako svoji duši delež na sadovih odrešenja.

V današnjih časih, ko že nikogar ni skoraj, ki bi še kaj storil iz dobrote in se vse dela le zaradi zaslužka, je nehvaležnost še bolj grda stvar. Nihče pa ni deležen večje nehvaležnosti, kakor naš Gospod Jzus Kristus, ki je dal vse svoje življenje do poslednje kaplje, ki kljub vsej hladnosti in preziranju hoče prebivati med nami po cerkvah; ki vedno znova odpušča žalitve... Vse je dal in žanje nehvaležnost.

Toda gorje svetu, če zlorablja božjo dobroto.

Za vsakega izmed nas bo kmalu prišel čas, ko bo božja dobrota poslednjič ponudila zaklade božje ljubezni, skrite v Srcu Jezusovemu. Če boš trmasto ali strahopetno tudi tedaj zatajil svojega Gospoda in Učitelja, tedaj bo nastopila samo še božja pravičnost, ki bo nehvaležnosti, nezvestobi in izdajstvu dala kazen, kakor ji pristoji.

Še enkrat je hotel naš Odrešenik razodeti veličino svoje ljubezni. Prav na posebno izraziti način je dal posebno znamenje dobrote.

Bilo je l. 1675, ko se je razodelo Srce Jezusovo sv. Mariji Mariji Alacoque. Dogodki so bili natančno preiskani in je bilo nesporno izpričano, da je ta sveta duša res te stvari doživela.

Prikazal se ji je s srcem ožarjenim z bleščem, prebodehim s sulico, ovenčanim s trnjem. Iz njega pa je gorel plamen in rastel križ.

Vsa ta vidna znamenja izražajo veličino Odrešeniko-

ve ljubezni in njeno nesebičnost, s katero se je daroval. Ob tej podobi lahko človek razmisli, kako veliko hvaležnost smo mu dolžni.

Hotel pa nam je dati tudi nov dokaz svoje dobrote.

Častilem svojega Srca je namreč Jezus obljubil izredne milosti, obsežene v 12 obljubah, od katerih naj omenim nekatere.

1. *Dal jim bom vse milosti, katere potrebujejo v svojem stanu.* — Kam naj se obrne uboga žena-vdova s kupom otrok, ali žena pijanca; kam naj potrka mož nevredne žene in slabe matere...

2. *Dal bom mir njihovim družinam.*

3. *Tolažil jih bom v trpljenju.*

6. *Grešniki bodo našli vir usmiljenja in odpuščanje.*

7. *Mlačne duše bodo postale goreče.*

9. *Blagoslovil bom hiše, kjer bodo izpostavili in častili sliko mojega presvetega Srca.*

11. *Osebe, ki bodo širile to pobožnost, bodo imele svoje ime zapisano v mojem srcu in ne bo nikdar izbrisano iz njega.*

12. *Tistim, ki bodo devet prvih petkov zaporedoma prejeli sveto obhajilo, bom dal milost srečne smrti.*

Ta zadnja obljuba se imenuje velika obljuba, ker je od vseh največja. Saj je vendar to največ, kar more samo Bog komu dati: zagotovilo, da bo umrl srečne smrti.

Navedel sem le nekatere obljube.

250 let zgodovine pobožnosti Jezusovega Srca je nepretrgan dokaz resničnosti teh obljub in so napisane obširne knjige uresničenj, dostikrat naravnost čudežnih spolnitev teh danih obljub.

Vsakemu vernemu kristjanu najprijetnejša dolžnost pa bi morala biti, ne le sprejeti pobožnost do Srca Jezusovega kot svojo veliko potrebo, temveč tudi storiti, kar je v njegovi moči, da bi tudi drugi spoznali to jezusovo Srce in ga vzljubili.

Vsaka krščanska hiša pa naj bi imela tudi podobo Srca Jezusovega, da bi se ob jej spominjali velike dobrote božje, ki se je za nas izkazala; da bi se učili od Jezusa nesebične ljubezni, ki naj vlada v srcih in družinah; da bi Njemu posvečevali vse bridkosti, ki nas zadevajo, ter se vedno znova poživiljali v upanju večne sreče, ki je pripravljena njim, ki so Jezusu prijatelji.

SE CUMPLEN LAS PROMESAS

El estudio de la historia del Divino Corazón comprueba sobradamente el cumplimiento de las promesas tanto espirituales, cuanto materiales y sociales.

Jesús promete una muerte feliz a los que han cumplido la comunión de los nueve primeros viernes. Unirá las familias divididas y protegerá a las que tuvieran alguna necesidad y detendrá los rayos de la justicia divina...

Ya se han llenado libros enormes con milagros de estas promesas cumplidas; sin embargo hay todavía tanta negligencia entre los que se llaman cristianos, para recurrir al infinito tesoro del Corazón de Jesús.

Las naciones quieren establecer su dicha sobre la sangre de los vecinos. La humildad, el amor, el sacrificio, que predica Jesús con la amable presentación de su Corazón, se desprecian.

En la presente hora tenemos más necesidad que nunca de postrarnos ante el Corazón Divino, de colgar su cuadro en nuestras casas, dar un beso de cariño a su imagen, entregarle la suerte de la Patria, implorarle por los hermanos ennegrecidos... pedirle por las mil necesidades que El amorosamente sabrá arreglarnos. El nos brindará todos los tesoros de su Corazón si nosotros le damos tan solo una parte del nuestro...

Vivimos entre gente que desatiende por completo su alma y la eternidad. Sin embargo no podemos perder ningún momento, debiendo llevar a cabo cada acto con tal perfección, como si fuera el último de la vida, y debiéramos presentarnos inmediatamente después delante el Juez de nuestra vida.

¿Por qué hay tanta negligencia en la gente?

Por la debilidad del corazón humano fascinado con harta facilidad por los sentidos, hambrientos del goce, y por las maniobras del demonio que trata de provocar hastío, adversión y cansancio hacia lo que es el bien verdadero y eterno. El quiere acobardarnos y efectivamente vemos gran parte de la humanidad sucumbir a las maniobras demoníacas y alejarse de la verdadera dicha.

Inclinados sobre el Divino Corazón sacaremos doble provecho: Primero entenderemos la grandeza del amor divino para con nosotros y nos entregaremos gustos a El, luego nos proporcionará el Corazón de Jesús, de sus infinitas riquezas, las gracias morales y materiales, necesarias para el bien y la dicha verdadera.

Dice Santa Margarita Alacoque, la confidente del Corazón de Jesús: "¡Ah, si supieras la dicha inmensa de amar al sacratísimo Corazón y de ser amado por El! Nadie de los que se le han dedicado y viven a El entregados podrá perderse. Jamás me cansaré de hablar más y más de El".

"Entrega a Su Corazón todo lo que eres, sin reservas, también tu porvenir; ni pienses tampoco en tu insuficiencia: con tal que Le dejes actuar, te lo arreglará todo".

Claro que eso supone almas sacrificadas, que no buscan comodidad, sino que se dan íntegras para cumplir su deber. Para esas almas valen las promesas de Jesús en su plenitud.

Esas almas hallarán en el Corazón de Jesús como reza un himno:

*Camino y guía al cielo, que llena nuestro anhelo
Gozo en nuestras lágrimas y dulce premio al fin.*

Trabajad no por la comida que perece, mas por la comida que a vida eterna permanece . . . Y Jesús les dijo: Yo soy el pan de la vida. El que a mí viene, nunca tendrá hambre; y el que en mí cree no tendrá sed jamás (Juan 6, 27. 35.).

NEKAJ ZA STARIŠE

ČUSTVA IN VOLJA.

Volja bi se morala vedno ravnati po navodilih razuma, saj je razum notranji dar božji, ki naj kaže volji pravo pot. Toda v notranjosti človekovi so še nekateri drugi vplivi, ki utegnejo razum omegliti, volji zmanjšati čilost. V notranjosti se namreč pojavljajo ob raznih prilikah in iz vsakovrstnih razlogov posebni občutki, ki jih imenujemo čustva. Če čustva dobe nadvlado nad razumom, ga potisnejo za hip, ki je pa dostikrat odločilen, v kot. V tem slučaju voljo begajo in motijo v prvi vrsti čustva.

Čustvo je notranji občutek, ki se pojavlja kot veselje ali žalost, kot presenečenje in strah, kot občudovanje,

Jasno je, če se človek da voditi zgolj čustvom, da bo dostikrat njegovo delovanje zmedeno in vse navzkrižem. Nekaj primerov: Dobi se kdo, ki morda ni napačen, pa vendar zanemarljivo svoje verske dolžnosti iz strahu, da bi ga brezvestni tovariši ne smešili; ali pa zato, ker se je čutil prilično v cerkvenem govoru prizadetega in žaljenega. Nesrečni strah pred ljudmi zadržuje marsikoga, da se odteguje svetim zakramentom kljub temu, da mu vest glasno očita to veliko zanikrnost. Čustvo, ki jih zavaja, da zanemarljivo svoje verske dolžnosti, da ne poslušajo tehtnih razlogov razuma, se imenuje zadolžen, grešni strah pred svetom.

Zgodi se, da se kdo zlaže na ljubo svojemu bližnjemu ali pa stori kaj drugega grešnega samo zato, da si ohrani njegovo naklonjenost in prijateljstvo. Čustvo strahu ali čustvo namišljene sreče zapelje marsikoga v hude pregrehe, vpliva torej usodepolno na človekovo voljo.

Tudi radovednost je čustvo, ki povzroči veliko zla. Razlogi razuma ob radovednosti — žal — ne najdejo pravega mesta. Razum se sklicuje na božjo pričujočnost, na žalostne posledice, a radovednost je gluha in slepa.

Nevarno čustvo je žalost, otožnost, še najbolj pa obup. Koliko nesreč bi se preprečilo, če bi ljudje bolj poslušali, kar jim narekuje razum, namesto da se vda-jajo brezmejni žalosti, otožnosti in celo obupu!

Napačna ljubezn, ki nima vira in ne opore v krščanski ljubezni do Boga, zavede mlade ljudi v brezdelje, sanjarije, v greznico umazanih pregreh, v nesrečni zakon, dostikrat pa tudi v strašne bolezn ali samomor.

Kaj naj storimo, da nas čustva ne zavedejo v zlo?

Kot odgovor ta-le primera:

Sosedov Ciril je priden in pošten mladenič. Sestra njegova, Ana, je nekoliko starejša, a precej živa in vehe-

NA OKROG POSTAVLJENI MLAJI . . .

in drevesa, so za god postavljeni Rešnjega Telesa. Vedno znova je treba gnati isto, pa vseeno so nekateri, kot da bi nikoli ne brali in ne slišali. In vendar je res božja beseda, nam v odrešenje, in prav tako nam v obsodbo zapisana:

“Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je ta kruh bo živel vekomaj.”

Leta so že minila mnogim, ko se niso približali božji mizi. Nobene želje več nimajo po tej božji hrani. V nevarnosti so, da bodo nepopravno propadli. Pozabili so, da je delo hudobnega duha prav v tem, da človeka oropa najprej tistih dušnih pomočkov, ki so duši največja pomoč. Ker je za hudobca izgubljen tisti, ki je z Bogom združen, zato je izmislilo peklo vse spletke, kako človeka zadržati proč od spovednice in od božje mize.

Toda Gospod Jezus ne neha vabiti. Nikar torej ne bodite gluhi za božji klic in nehvaležni za božjo ljubezen, da ne bo prepozno.

Očistite spet svoje duše, da boste mogli vredno prejeti Gospoda Jezusa v svoje srce. Naj bo spet duša plemenita in naj bo sveto obhajilo kakor poljub hvaležnosti dan dobremu Odrešeniku.

drava. Večkrat jo vidi Ciril v družbi ničvrednega Martina iz sosesčine, ki so ga vojaška leta docela izpridila. Hudo je Cirilu, ker se upravičeno poji, da bi njegova sestra ne zašla na stranpota. Sam si je ne upa svariti, ker ve, da bi nič ne izdalo. Gre in razodene materi svojo bojazen radi sestre. Mati skuša lahkomišelnost hčerko izlepa in izgrda rešiti nevarnih zank. Ana se pa seveda togoti nad Cirilom, češ: “Že posvetim ‘hinaveu’! Kaj ga briga, kar jaz delam!”...

Kdo naj v tem slučaju zatre nevarno čustvo jeze, maščevavnosti?

Najizdatnejši vpliv na voljo ima razum.

Kako naj razum posreduje? Razum bi Ani trezno dokazoval, da je storil Ciril le svojo dolžnost, ki mu velevala, bližnjega ljubeznivo posvariti; če je pa to težko in ni pričakovati uspeha, je treba grešnika v zmislu krščanske ljubezni obtožiti staršem ali njih namestnikom. Razum bo tudi dal spoznati, da je Ciril ravnal s plemenitim namenom in kot prijatelj, ker bi mu bilo hudo, če bi Ana zabredla v nesrečo.

Pa tudi, če bi Ciril ne bil ravnal vprav iz dobrega namena, bi razum, poučen z nauki božjega Zveličarja, zabranjeval maščevanje. Tudi zavest, “Bog mi je že večkrat odpustil, torej se spodobi, da tudi jaz prizanem svojemu bližnjemu”, bo kolikortoliko učinkovala na razum, ki bo mogel ohladiti ogenj jeze in nevolje.

Pozabiti pa ne gre, da je treba iskati pomoči zoper jezo tudi v molitvi.

3. **Domišljija in volja.** Tudi domišljija, duševne predstave utegnejo kvarno vplivati na voljo. Domišljija zaziblje dostikrat človeka v škodljive slike, ki ga docela omotijo ter zbude v njem malovredne, malosramne in nevarne želje ali celo strasti. Po njih oslABLJENA volja človeka ne ščiti dovolj; posledica vsega so nečastna in grešna dejanja.

Mislmo si mladega človeka, ki si otruje domišljijo z divjimi in nenavnimi prizori v kinu ali pa s čitanjem nedostojnih povesti. Izpočetka se volja še nekako upira, brani, ustavlja, zgraža; kmalu pa omaga, otopi in se vda. Grehu se polagoma odpira široka cesta.

Prav in koristno pa je, če si polnimo domišljijo z lepimi in blažilnimi prizori ter predstavami. Branje svetega pisma, poučnih povesti, svetniških življenjepisov, zgodovine sv. katoliške Cerkve; čitanje iz življenja vzornih in junaških osebnosti, čednostnih žen in požrtvovalnih mož — vse to bo blažilno delovalo na razum in voljo.

Agradezco de lo más íntimo de mi corazón las plegarias que habéis elevado al Cielo por el alma de mi madre, tanto a los que habéis acudido al funeral en la Iglesia Santa Rosa el día 13 de Mayo, como también a los que, por no haber podido asistir, os habéis acordado en Vuestras oraciones particulares.
P. JUAN

Vse rojake vabim, da prihitite k obletni sveti maši za mojo rajno mater, ki so zapustili solzno dolino lani v majniku.

Na PATERNALU bo sv. maša 7. junija.

Na AVELLANEDI pa bo 14. junija.

Ob obletnici najusodnejših dogodkov naše domovine bomo molili tudi za večni pokoj tistih, naših dragih, katerih smrt nam je še prikrita.

JANEZ HLADNIK

Glasbena kultura med primorskimi Slovenci

ČASTITLJIVA PRIČA

Ljubljanska državna knjižnica hrani dragoceno in častitljivo pričo za našo slovensko narodno pesem na Primorskem. To je drobna, majhna knjižica "Vocabolario italiano e schiauo", tiskana leta 1607. v Vidmu, ki jo je napisal servit, redovnik hlapcev B. D. Marije Frá Gregorio Alasia de Sommaripa iz slavnega našega samostana sv. Ivana pri Devinu. Umrli je leta 1626. Knjižica vsebuje: kratka navodila za učenje slovenskega jezika s pomočjo razgovorov, očenaš, zdravomarijo, veroizpoved, božje in cerkvene zapovedi in kar nas tu najbolj zanima, dodatek nekaterih "duhovnih pesmi, ki so jih ta ljudstva običajno pela o večjih slovesnostih cerkvenega leta".

Takole začenja pesem o desetih božjih zapovedih: Kir ochie u nebu priti, Ta ima ocraniti Tic desset zapouedi...

Za božič so pa tako le prepevali: Ta suetla sueisda ta je zasla — za ono stran chierné goré; — ona nam sueti siroco, — siroco inu vissocó...

Razveselili se boste znane velikonočne, ki so jo tedaj že peli: Jesus ie od smerti ustau od soie britke martre...

Značilno je to, da ima Frá Gregorio v svoji zbirki pesem, ki jo navaja tudi Primož Trubar v svoji pesmarici iz leta 1584, in sicer dobesedno enako, samo z različnim pravopisom. To je binkoštna:

Pridi k nam Bug sueti Duc,
Naponi sarza tuie vernic gliudi,
Resghi oggh toie lubezni
Po tic toic zapouidi
Kir smo mnoghega slact
Jessica, i folc.
Pripravi nas Bug na tu viru suoiu
Troshtai nas Bug, Bug sueti Duc,
Ta chias, inu cuala ta bodi
Bogu dana. Alleluia, alleluia.

Primož Trubar da tej pesmi naslov "Vetus Slavorum veni sancte Spiritus", kar pomeni, da so jo Slovenci od starih časov peli v narodnem jeziku. Če jo tudi Fra Gregorio navaja, je to za nas Primorce dovolj jasen dokaz, da smo se že od starih časov hranili iz istih kulturnih zakladov kakor vsi ostali Slovenci.

ČEZ ŠTIRISTO LET STAR NAPEV

V Cerkvenem glasbeniku leta 1938 je, Ludovik Zepič objavil zanimivo študijo, v kateri dokazuje na podlagi vzporednih primerjalnih zgledov, da je Jakobus Gallus za skladbo števil. XXXIV v IV. zvezku svojega dela "Opus musicum" uporabil kot motive odlomke naše narodne pesmi "Šel sem, šel, čez gmajnico". Takrat v šestnajstem veku je namreč vladal običaj, da so skladatelji za svoje skladbe uporabljali

motive iz tujih napevov. Tudi naš rojak Jakobus Gallus (Potelin), o katerem bomo kasneje še obširneje govorili, se je tudi držal te navade in pri raznih njegovih skladbah so latinski, francoski in drugi viri dokazani. Čudno bi bilo, da Slovenec ne bi uporabil tudi kak domač napev. Zdi se, da se je s tem člankom Zepiču posrečil dokaz, da se najdejo v Gallusovih skladbah tudi sledovi slovenskih napevov. Potemtakem bi bila omenjena pasem čez štiristo let stara. Ker je pa že zelo verjetno, da se je Jakobus Gallus rodil na Št. Viški gori in da je dobil prvi glasbeni pouk v Italiji, smemo iz tega sklepati, da se je napev današnje narodne pesmi "Šel sem, šel, čez gmajnico" prepeval po Primorskem pred več ko štiristo leti. Pričakovati smemo, da nam bodo nadaljnje znanstvene preiskave Gallusovih kompozicij prinesle še marsikatero zanimivo razkritje.

OD PAMTIVEKA

Ivan Trinko piše v Cerkvenem glasbeniku o Beneški Sloveniji: "Po Slovenskih cerkvah je bila od starih časov v navadi slovenščina. Še zdaj se je ohranila marsikatera melodija z dotičnim besedilom, ki sega precej nazaj v stare čase, saj je očitno gregorijanskega značaja in izvora. Tako na primer pesem za božič, za velikonoč, za sv. Rešnje Teló in še kaka druga. Ljudstvo prav rado poje v cerkvi tudi pri tihih mašah in v tem se povsem odlikuje od Furlanov."

Ko še ni bila rojena italijanska narodna pesem, ker še ni bil ustvarjen niti še italijanski jezik in so predniki današnjih Italijanov še samo latinske pesmi prepevali po svojih cerkvah, je že davno po Primorskem živela slovenska narodna pesem. To nam je že danes dovolj jasno, a ko bo znanstveni študij naše narodne pesmi še bolj napredoval, ko bo izvor napevov in motivov strokovno dovolj preiskan, nam bo veda dala še mnogo več dokazov na razpolago, da bo moralo biti vsakemu treznemu človeku še bolj jasno, da je zemlja, kjer se je skozi štirinajst vekov razvijala in kjer še danes bujno živi, da je ta zemlja slovenska zemlja.

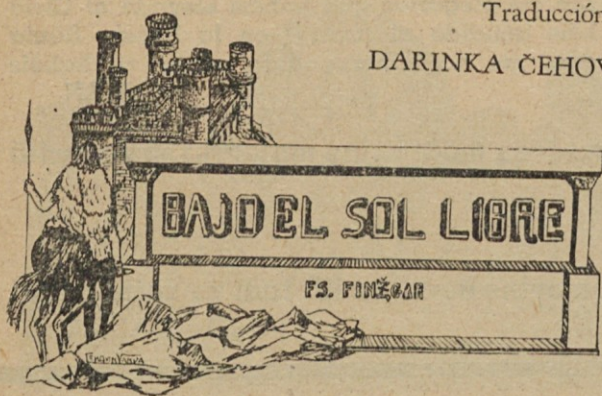
Slovenska narodna pesem na Primorskem nam je tedaj nad vse dragocen spomenik in jasen dokaz za naše pravice do teh od Italijanov po krivici podjarmljenih krajev. V sledečem bomo pa še pogledali, kaj pravi zgodovina umetne glasbe.

(David Doktorič)

Por orden del obispo de Ljubljana dirigida a todos los eslovenos del Mundo, empezaron en diciembre pasado las súplicas al Corazón de Jesús, que se apiade de nuestro pueblo, que tanto sufre.

Rogamos a nuestros amigos que con nosotros también ellos ofrezcan sus actos de amor con tal intención.

Unámonos en las Comuniones de los primeros viernes, que tanto agradan al Sagrado Corazón.

QUINTO CAPITULO.

Durante la noche, Hilbudi atravesó la llanura y al alborar el día llegó con sus soldados al pie de la montaña, donde se abría la garganta que llevaba al castillo de los eslovenos. Todos los guerreros se escondieron en una tupida alameda. Prohibió encender el fuego sobre el que se habría de preparar la sopa de cebada. Por eso los soldados comieron cosas frías; algunos, pescados secos; otros, carne ahumada, y al mismo tiempo masticaban ajo.

Hilbudi se propuso esperar al mediodía para internarse en la garganta, de manera que a la mañana siguiente podría tomar el castillo de los eslovenos. No pensó que podría perder. No lo amedrentaba el asalto, pero temía, sí, por la vida de sus soldados. Sentía la pérdida de cada uno de ellos, porque uno sólo de los esforzados e instruidos hombres que llevaba consigo respondía mejor que diez novatos juntos.

Por eso, envió adelante a un rápido jinete, un cierto bárbaro llamado Trachan. Había ido un año antes a ofrecerse para el cargo de soldado. Su aspecto satisfizo a Hilbudi; en verdad era experto, no hubo necesidad de llamarlo al orden.

A él llamó Hilbudi. Su tez era oscura; sus cabellos rojizos; su talla grande, parecida a la de algún esloveno. Le ordenó quitarse el uniforme de soldado bizantino y ponerse cortos calzones de tela, como los que llevaban los eslovenos. Después, debió desensillar el caballo y cabalgar como un salvaje pastor cuatelosamente por la garganta. Entendía bastante bien la lengua de los eslovenos. Hilbudi le dijo que pidiera, si llegara a encontrarse con algún esloveno, por ovejas o por caballos, cual si se tratara del enviado de algún mercader asiático que hubiera venido a negociar. Al mismo tiempo debía mirar detenidamente si había en el valle huellas de huestes guerreras.

En un abrir y cerrar de ojos, Trachan se transformó de jinete bizantino en pastor bárbaro y montó negligentemente. Meneaba la cabeza de derecha a izquierda y entonaba una canción de pastores. Dejó caer las riendas sobre el cuello del caballo. Como si no quisiera cambiarse con nadie en el mundo así viajaba el espía Trachan. Pero sus ojos de zorro observaban cada huella en el pasto y penetraban en la tupida maraña de las laderas. Distinguió una huella de caballo. Desmontó y cortó una rama de un árbol que crecía al lado del arroyo, revolvió con ella el pasto como buscando más huellas. Luego midió la distancia de las mismas, eran las que dejó la noche anterior el caballo de Iztok.

Perezosamente llegó al caballo y siguió cabalgando. A veces volvía hacia atrás y observaba atentamente. Por todas partes pisadas, huellas de galope tendido, parecía que el caballo hubiera enloquecido en salvaje carrera. Le parecía más sospechoso cada vez, meneaba rápidamente su cabeza y brillaban pensativos sus ojos de zorro. Nada nuevo pudo hallar. Todos los arbustos dormían; aquí y allá, en el bosque, caía alguna hoja cuando algún pájaro salvaje se posaba en alguna rama. Diligente, frenó el caballo; en el arroyo, delante suyo, yacía un animal muerto. Volvió a descender y acercarse.

¡Un caballo! Pronto estuvo en el agua, lo miró por todos

lados, no tenía señas de haber sido ensillado. ¡Era un animal salvaje, los lobos debieron perseguirlo; murió cayendo en el arroyo! ¡De allí esos saltos!

Montó contento el caballo; miró un poco más lejos, pero las huellas se habían perdido. Iztok cabalgó allí por el agua.

Trachan erraba, pues ese caballo muerto era el de uno de los compañeros de Iztok, que cabalgara tras él. El animal se rompió una pata y fué necesario sacrificarlo hundiéndole la espada, el jinete había recogido los frenos, arrastrado al agua al caballo y desaparecido en el bosque arrastrándose entre la maraña. Los otros dos compañeros siguieron tras él a la garganta, pero doblaron hacia el monte para alcanzar por ese camino al castillo.

Trachan se volvió y quiso llegar en rápido galope hasta el general Hilbudi para comunicarle lo que halló; todo estaba en orden, no había ningún enemigo.

A mitad del camino, donde el valle era más angosto, vió erguirse en el pasto, delante suyo, una figura humana. Trachan frenó al caballo y éste se levantó sobre sus patas traseras.

— ¡Hola, pastor! ¿qué haces? —

Busco ovejas; se perdieron cien de las ovejas de mi padre. Hace tres días que las busco. ¿Las viste acaso? ¿De dónde vienes? —

— ¡Eh, mancebo! Busco ovejas igual que tú. Yo las busco para los mercaderes de Bizancio. Quisieran hallar pieles y necesitan cueros. ¿Sabes si entre los hombres eslovenos alguno tiene de estas cosas para vender?

— Mi padre Svarun tiene su castillo a un día de marcha de aquí. En él hay montones de finas pieles; montañas de cueros de vaca y muchas piedras preciosas. Quisiera venderlas, pero no puede porque más allá del Danubio acecha ese perro, ese Hilbudi, y no podemos vender nuestras riquezas. Trae a los mercaderes, ¡eh! ¡se llevarán todo eso, y no son sueños, si se llegan aquí! —

— Vete con el dios Dazd, pastor, busca las ovejas, ¡que Veles te acompañe! Dile a tu padre que vendrán ricos mercaderes; le pagarán muy bien. —

Trachan montó como un rayo, tras él se quedó mirándolo con curiosidad el pastor mientras sacudía una larga rama. Cuando el jinete desapareció en la lejanía tras un recodo, el pastor lanzó una carcajada, tiró la rama, cerró el puño y exclamó:

— ¡Vengan, diablos, a buscar las pieles! ¡Los vencemos, deberán llevar a Bizancio bolsas hechas con sus propias pieles! —

Después desapareció en el bosque como un gato salvaje. Era Iztok.

Cuando Svarun ordenó la partida, el primer grupo que se movió fué el de los ágiles arqueros con Iztok a la cabeza. Se dirigieron directamente a la ladera de la montaña; se deslizaron entre los arbustos como lince tras la presa; escalaron las rocas; se arrastraron por las pendientes como fieras ardidas. Caminaban silenciosos y cautos, ni una hoja seca crepitaba, ni una flecha entrechocaba en el carcaj, nadie respiraba con fuerza; sin embargo, su jefe los llevaba rápido por los senderos, como si huyera por el bosque un lobo joven. Cuando llegaron a la falda de la montaña se desparramaron y escondieron entre el alto pasto y las matas; todo estaba oscuro, la luna se había ocultado. Siguieron avanzando. Cuando la luna volvió a brillar, Iztok se irguió despacio tras una roca gris y miró a su alrededor. Todo estaba silencioso como si no hubiera nadie en el bosque. De vez en vez se oía algún débil susurro, como si saliera alguna perdiz de entre las hojas. Aquí y allá huía una sombra delante suyo, pero enseguida desaparecía en la oscuridad de los árboles.

Iztok sonrió. Brillaban sus ojos como los del cóndor; apretó el cinto que ajustaba el carcaj; bajó de la roca y siguió adelante.

Media mañana había transcurrido ya cuando se detuvo el joven jefe, e imitando el grito del gavián avisó a sus compañeros que habían llegado al lugar indicado. Un tupido bosque de robles en la empinada ladera los rodeaba; el valle era muy angosto. Las figuras de los camaradas surgieron del suelo, de los arbustos, de los troncos, de la hierba, de tras las rocas, de entre los rincones, de por todas partes, al llamado de su silbido. Los ágiles mancebos aparecían por doquier.

Silenciosamente ordenó Iztok continuar por la pendiente. Ni la más pequeña piedra resbaló ni rodó por la ladera hasta el valle. Insensiblemente iban por el declive para alcanzar muy pronto a un bosque joven y tupido. Era el mejor lugar para que las flechas dieran en los blancos del valle. Iztok los dispuso en tres largas hileras por la ladera y se acostaron en la hierba y los matorrales para esperar otras órdenes. Hasta tanto él no disparara su flecha nadie debía moverse.

Desgajó unas ramas y las dispuso sobre una alta roca, se deslizó tras ellas y se arrodilló en su disimulado observatorio.

Desde allí observó al jinete enviado por Hilbudi. En el primer momento creyó que era uno de sus compañeros de la noche anterior y casi se irguió de su admirable escondite y lo llamó. Pero sus ojos reconocieron en el alto caballo a los que poseían los bizantinos. Los eslovenos no montaban en esa clase de caballos. Se despertó su desconfianza. Su mano, sin él quererlo, se movió hacia la espalda, para asir una flecha y clavarla en el cuello del forastero. Se dominó; inmediatamente se desprendió del cinto, quitó su carcaj de la espalda y escondió el cuchillo guerrero en sus cortos calzones de piel de cordero.

Todos los detalles del guerrero desaparecieron en Iztok. Velozmente corrió por la ladera. En el valle rompió una rama y speró al jinete.

Lo esperó y astutamente lo convenció que Svarun estaba sin tropas en el castillo. Deseó sinceramente que Hilbudi avanzara por la garganta.

Cuando Trachan volvió a lo de Hilbudi y le contó cuanto vió, no se despejó la frente del jefe. Estaba descontento porque tal vez su tarea fuera demasiado fácil.

—El Emperador quiere robar al modo bárbaro, para poder pastar a la multitud de hambrientos que llegan a la ciudad en invierno. ¡Se malgasta el dinero para el desenfundado circo, para las representaciones! —

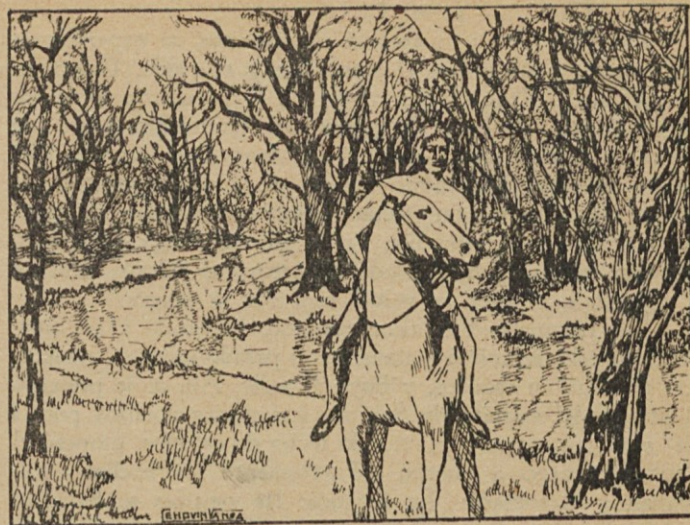
Se tiró enojado en el pasto. Los soldados lo miraron con temor y siguieron hablando con murmullos.

Mediaba la tarde cuando se levantó Hilbudi para proseguir la marcha.

Las huestes armadas pesadamente con largas lanzas, cuchillos y espadas, todos con lorigas de hierro, iniciaron la marcha. Tras ellos cabalgaba Hilbudi, rodeado por algunos caballos que serían enviados rápidamente hacia donde fuera necesario. Detrás avanzaban los flecheros y los honderos, muy peligrosos en las baallas a distancia. Las hondas, clavadas en palos redondos servían para lanzar hasta puntos inaccesibles, trozos de acero de punta afilada, a los que se llamaba "bellotas". Aquel que era alcanzado por una bellota caía para no levantarse más durante todo el combate.

Lento, se movía el ejército por la hondonada. E Isol bajaba y sus extraordinariamente pálidos rayos se reflejaban en las espaldas de las huestes. Pendía negligentemente de su espalda el yelmo, prendido con un cinto rojo. También otros jinetes y caminantes aflojaron sus cintos y soltaron sus yelmos, que brillaron alegremente. En las piedras de la cruz de Hilbudi bailaban coloridos rayitos de sol.

Bajo el cielo misericordioso reinaba un silencio de muerte. Los soldados caminaban callados uno tras otro. Sólo se levantaba en la garganta el ruido de las pisadas y el murmullo monótono del arroyo.

El espía Trachan

El sol se acercaba lentamente al horizonte. El valle se volvió más angosto. Las tinieblas cubrieron a las huestes. Se acercaban a la angosta garganta.

Hervía la sangre de los jóvenes eslovenos que espían en la ladera. Oyeron el sonido apagado mezclado con el entrecuchar de una que otra espada. Las manos se acercaron a las flechas y las pusieron en el arco; los dedos se acalambraron sobre las cuerdas, esperando poder soltarlas. Muy pronto distinguieron a través de los claros de los matorrales a los primeros jinetes. Hirvieron de furia, necesitaron grandes esfuerzos para no lanzarse al ataque, estaban sedientos de lucha y de sangre. Iztok se mantenía acurrucado tras la piedra, parado el potente arco, asentada la flecha en la cuerda, jugueteando los músculos de su diestra; tanto latía su corazón que vibraba el cinto del carcaj sobre su pecho. Las huestes de armaduras pesadas caminaban debajo suyo. Podía haberlas herido, pero sus ojos buscaron a Hilbudi, lo buscaron y lo encontraron. El primer jinete, con hermosa coraza y yelmo sobre la espalda, apareció en la curva; tras él otros, de dos en dos.

¡Hilbudi! ¡El jefe! Cabalgaba solo, despreocupado y pensativo. Cada vez se acercaba más a Iztok. Cincuenta pasos más y ya caballo y guerrero estarían debajo suyo.

Iztok asió con más fuerza el arco, comenzó a estirarse la cuerda, se enderezó el arco; diez pasos aún. Iztok se irguió de entre las hojas, el arco estaba estirado a lo máximo. ¡Dink! la cuerda cantó, en el aire relampagueó la flecha, Hilbudi gritó con su potente voz: "¡Kyrie éleison!", sacudió las manos en el aire, las llevó a la sien, donde estaba clavada la punta del arma, pero se tambaleó y cayó del caballo. En ese instante, ilbó, atronó en los aires una nube de flechas que se desprendieron de las laderas para dar por tierra con los bizantinos. Se extendió el estruendo, que vibró en la montaña. Caían los soldados de Hilbudi y con gritos salvajes sacudieron las flechas que los herían. Muy pronto terminó el desorden. Los jefes vigilaban; el ejército retrocedió; los escudos se levantaron como techos sobre la vanguardia; las flechas rebotaban en las combas superficies de bronce. Se arremolinó el ejército como si fuera una nevada cubierta por escudos, presentó su defensa ante el ataque y se dirigió a la pendiente. Honderos y flecheros cruzaron el arroyo hacia la opuesta ribera: se agachaban y caían, pues las flechas atravesaban fácilmente las ligeras lorigas; o se dirigían hacia la montaña para atacar desde allí con sus bellotas aceradas. Los primeros escudos se acercaban, ya estaban a unos veinte pasos de Iztok; no herían las flechas; el acero llovía desde el lado opuesto del arroyo; se quejó más de un joven, pues el arco se desprendió de su mano, se tambaleó y rodó por la ladera. Iztok comprendió que debía retirarse. Mas atronaron en el lado opuesto los sonidos salvajes de los cuernos.

— "Krok", — pensó Iztok.

La lluvia de acero amainó un instante, se expandieron los sonidos y los gritos, el estruendo y el ruido. Como un salvaje jabalí, Krok se desprendió de la pendiente sobre los honderos y los flecheros. El grueso del ejército bizantino, que combatía contra Iztok, amainó su ataque, comprendía que estaba rodeado. La hueste salvaje de Krok llegó con sus ligeras armas, formó un círculo. Sombras formadas con cuerpos humanos se desprendían de las laderas, luego golpeaban, mordían, herían, y en el fondo del arroyo se peleaba, muchos se ahogaron; el agua se volvió roja por la sangre.

Las trompetas bizantinas sonaron, llamando a retirada, Amontonado, se volvió lentamente el pesado ejército, cubierto con el techo de escudos, y huyó al valle. Allí se le presentó el grueso del ejército de Svarun. Las mazas volaban por el aire y abrían surcos en el tupido techo de escudos. Empezó el combate cuerpo a cuerpo. Fuertemente las hachas golpeaban y atravesaban los escudos; las espadas se bañaban en sangre y buscaban, relampagueantes, los cuerpos eslovenos.

Por todo el extenso valle pululaban los soldados, que combatían y mataban con gran furia. La enorme multitud se agregó Radogost. Se levantaban las mazas terribles que golpeaban los yelmos de bronce. Todo era estruendo y gemidos, suspiros y alaridos, entorchar de espadas y ruido de lanzas partidas.

Iztok con sus flecheros siguió subiendo la ladera. Los jinetes quisieron huir y se desprendieron de la multitud. Los jóvenes derribaron a flechazos los caballos, que cayeron bajo sus jinetes; con los cuchillos en alto corrieron tras éstos los primeros, y cabeza tras cabeza cayó bajo sus esforzadas armas; pero detrás de los cadáveres aparecían otros guerreros; tiraron al suelo a los bizantinos y los ahogaron con los cuerpos de ellos.

La noche cubrió a la tierra. Por la hierba corrían regueros de sangre; mientras los gemidos subían al cielo, los eslovenos elevaban salvajes ofrendas y sus canciones resonaban bajo el cielo sereno y libre.

Traducción de DARINKA ČEHOVIN

SLOVENCİ POD HITLERJEM

Ob obletnici pričetka bridkosti.

Vsa Gorenjska je sedaj priklopljena nemškemu rajhu. Imenujejo jo "Spodnja Koroška". Prve aretacije slovenskih rodoljubov so bile na tem ozemlju dne 18. aprila 1941. Nekaj aretirancev so v kratkem času izpustili na svobodo, druge pa so poslali v Celovec v zapore na St. Rupert Strasse.

V zaporih v Celovec je bilo mnogo trpljenja. Ujetniki niso dobili perila, da bi se preoblekli, hrana je bila jako slaba in sploh so z njimi trdo ravnali.

Od 18. aprila naprej pa je začela s svojim delom Gestapo. Izvršila je več aretacij poedincev, zlasti dne 26. aprila. Nemška zasedna oblast je hotela takoj v začetku pokazati svojo moč nad slovenskim prebivalstvom.

Prva večja skupinska zapiranja je Gestapo začela v četrtek 1. maja. Že pred tem dnevom je prišlo na Gorenjsko več oddelkov SA (Sturm Abteilung). Ljudje so mislili, da so prišli z namenom, čuvati javni red ali ustanavljati nacističke stranke. Šele pozneje so se jasno pokazali, čemu so prišli. S svojo navzočnostjo naj bi ustrašovali prebivalstvo, da se ne bi upiralo v času aretacij.

Aretirance so prvega maja začasno zaprli v sodnijske zapore v Radovljici in v policijske zapore na Jesenicah. Vse prvomajske aretacije in vse poznejše v teku maja so zadele zgolj nedolžne ljudi. Do tedaj še nihče ni zakrivil kakega tudi samo po videzu kaznjivega dejanja.

Stemi aretacijami so Nemci hoteli ustvariti prve pogoje in temelje za hitro pomenenje ostalega prebivalstva na podlagi lažne teorije, da v žilah tega prebivalstva "spi nemška kri". Le duhovščina in učiteljstvo sta kriva, da so se Slovenci poslovenili...

V tej prvi skupini aretirancev so bili duhovniki (tudi bolehní in nad šestdeset let stari so bili vmes), dalje učiteljstvo in drugi izobraženci. Zdravnikov v radovljiškem okraju niso zapirali (razen onih na Bledu), v kranski in škofjeloškem okraju pa tudi temu stanu Gestapo ni prizanesla. Načelo, ki naj bi se po njem izvrševale aretacije ni bilo v dveh krajih istega okraja enako, kaj šele v različnih okrajih.

Aretirance so začasno stražili odd. S.A. V te začasne zapore so nekaterim dovoljevali vzeti s seboj jedilni pribor, odeje in blazine, drugim pa zopet ne. Hrana je bila za vse skupna in nihče ni smel dobivati ničesar od doma ali iz gostilne. Niti na bolnike se niso ozirali. Zdravniki iz Radovljice in Jesenice so smeli pomagati aretiraneem.

V Begunjah

V začetku maja je zasedna oblast začela z vso naglico pripravljati za aretirance prostore v ženski kaznilnici v Begunjah. Že 6. maja so odpeljali slovenske aretirance v Begunje, iz radovljiških sodnih zaporov. Domov pa so takrat poslali v Radovljico zaprte učiteljice, šolskega nadzornika Borisa Grada in šolskega tajnika Franca Rusa.

Od tedaj so stalno dovažali v Begunje nove aretirance.

Obsežne skupinske aretacije so se zopet vršile dne 28. in 29. maja. Vse so odpeljali v Begunje in celo nekaj tistih, ki so bili poprej poslani v Celovec, je moralo nazaj v Begunje.

Aretacije so se navadno ponavljale tako, da je bil nekaj časa mir, potem je nenadoma prihrumel nov val zapiranja. Tako je bilo prebivalstvo neprestano v veliki živčni napetosti.

Ujetniki v Begunjah niso preveč občutili težav zaporov. Tamkajšnji stražniki so z njimi še precej človeško ravnali. Deloma so smeli ujetniki celo k delu na polju zunaj jetnišnice, seveda ne brez straže, ki jih je spremljala. Straža ni branila ljudem prinašati jim v polje jedi in pijače. Tudi obiski so bili dovoljeni. Toda vse to ni trajalo dolgo.

V ponedeljek dne 19. maja in še v torek 20. maja so v glavnem izpraznili jetnišnico v Begunjah, ujetnika pa so prepeljali v

taborišče pri št. Vidu nad Ljubljano.

Pri tej priložnosti so izpustili na svobodo odvetnika dr. Dobravca iz Radovljice, župnika Kramarja iz Ribnega, župnika Dreleca iz Bohinjske Bele, župnika Zabreta z Bleda in dekana Jakoba Faturja.

Ostala duhovščina je bila po večini že med 6. in 20. majem izginila iz zasedene Gorenjske. Nekoliko so jih odpeljali v št. Vid in jih pozneje izselili iz Slovenije. Izgon duhovščine se je v glavnem vršil tako-le. Več duhovnikov so poklicali v Radovljico. Tam so jim izročili potne liste za Ljubljano ali vsaj za "Provincia Lubiana" z izrečno pripombo, da potni listi veljajo samo za pot tja, ne pa za povratek. Oditi so morali takoj in niso jim dali časa, da bi odšli po svoje stvari. Vse je ostalo po župniščih in cerkvah, razen kar so župljani v naglici mogli poskriti. Kar so zajplenili "gestapovci", so uporabili za "okrepitev nemškega življa v zasedenih krajih".

Naslednji duhovniki niso bili izgnani: kaznilniški kurat Hiti v Begunjah, devetdesetletni župnik Lavtižar v Kranjski gori, vpokojeni župnik Seigerschmied v Blejski Dobravi, amerikanec župnik Jakob Černe in župnik Bleiweis v Mošnjah.

"Komunisti"

Ko so bili v Begunjah izpraznjeni kaznilniški prostori po odhodu "Begunčev" v št. Vid, so začeli v Begunje dovažati "komuniste". Vsak, ki je bil po tem dnevu aretirán, je moral hočeš moraš biti komunist. Seveda velika večina teh ni bila nikoli komunističnega mišljenja in tudi sedaj ni. Edina njihova krivda je bila, da niso hoteli postati čez noč Nemci. Sedaj se je tudi zelo spremenilo ravnanje stražnikov v Begunjah. "Komunistom" niso dovoljevali nobenih olajšav in ravnali so z njimi silno strogo, včasih naravnost nečloveško.

Zlasti se je poostrilo življenje "komunistov" v Begunjah od meseca julija naprej. O tem bomo pozneje več slišali. Takaj naj le toliko omenimo, da teh "komunistov" tudi po končanem odseljevanju ni zmanjkalo na Gorenjskem. Neprestano dovažajo nove. In ker so sedaj tam kot talci, ki jih utegnejo vsak hip poklicati na morišče, si lahko mislimo, v kakšnem strahu živijo iz dneva v dan. Ugotovljeno je n. pr., da je bilo ob koncu septembra v Begunjah zaprtih 200 Slovencev. Njihovo število se pa od časa do časa spreminja. Na svobodo se sicer redko kdo vrne. Mnogo jih mora v smrt iz maščevanja za "storjene zločine", ki se kar naprej ponavljajo na zasedenem ozemlju, kakor bomo pozneje opisali. Včasih pa jih po nekoliko odpeljejo v druge zapore ali taborišča. Tako je bilo v začetku meseca septembra več odpeljanih v taborišče Kraut na Koroškem. Vsi "Begunčji" od tedaj iskreno želijo, da bi tudi nje zadela ta vabljiva usoda, ker na ta način bi vsaj ušli strahu pred smrtjo kot talci.

Smrkavci na delu

Tudi v št. Vidu nad Ljubljano se je godilo ujetnikom vse drugače, kot se jim je godilo, ko so bili še v Begunjah. V novih zaporih so bili izpostavljeni hudim duševnim in telesnim mukam. Tu so namreč uvajali svojo "častno" službo novi "cvetovi nemškega naroda", mladi pripravniki za SA oddelke, po večini smrkavci iz Kočevja. Ti so "samo za vajo" pretepali odlične slovenske moške, družinske očete in jih silili, da so se morali plaziti po dvorišču na golih kolenih in komolcih, dokler si niso kolen in komolcev do krvi odrgnili in popadali v nezavest. Kdor je začel pešati ali je že opešal, je bil neusmiljeno tepen. Ta kazen na dvorišču se je uporabljala za vsak najmanjši prestopok. Če je kdo n. pr. pogledal skozi okno, da bi videl, kaj se dogaja s tovariši na dvorišču in ga je opazila straža, je moral takoj sam na kolena in komolce...

Z izgnanci okrog Afrike

Piše **FRANC GABROVŠEK**
PO RUDEČEM MORJU

Po šestih tednih so nas naložili na vlak in potegnili spet v Kairo. Od tu pa hitro v Suez in na ladjo. Rdeče morje nas je spominjalo na Mojzera in njegov prehod, vročina na tem morju pa na žejo Izraelcev v bližnji Sinajski puščavi. Vozili smo skozi to morje res v taki vročini, da so mnogi mislili, da je ne bodo prenesli. Kdor je mogel po noči na krov iz kabine, vsak si je postlal zunaj. Ni pa bilo za vse prostora. Pa je kmalu minilo. Prešli smo Port Sudan, kjer smo naložili laških vjetnikov za Južno Afriko; pogledali v Aden, kjer je ladja dobila goriva in kmalu smo bili čez Ekvator. Nikjer se nismo ustavili do Durbana. Tu je bil presledek, ki nam je res dobro del. Ves čas smo na ladji morali nositi rešilne pasove in ves čas smo imeli zatemnitev. Z ladje se ni smela videti nobena luč. Zato smo bili veseli Durbana, ker smo tu spet prišli v razsvetleno mesto. Zanimivo pa je bilo za nas tudi to, da smo od bližje videli afriške črnce v njihovem vsakdanjem življenju. Odpeljali smo se celo v naselbine, kjer rod Zulu še živi svoj stari način življenja, in kjer se ne sme naseliti noben Evropejec. Tujcu, ki pride v to naselbino, kažejo svoje koče, svojo obleko, svoje staro orožje — vse seveda za denar. Torej nekaka razstava ali muzej. Pri tem ne morejo utajiti, da civilizacija hitro spodriva, kar so imeli dobrega od starine. Človek se vprašuje, ali je tem narodom evropejska civilizacija res v dobro. Ali ni morda prišla prehitro, brez prehodov in bo samo pokvarila njihovo naravno življenje.

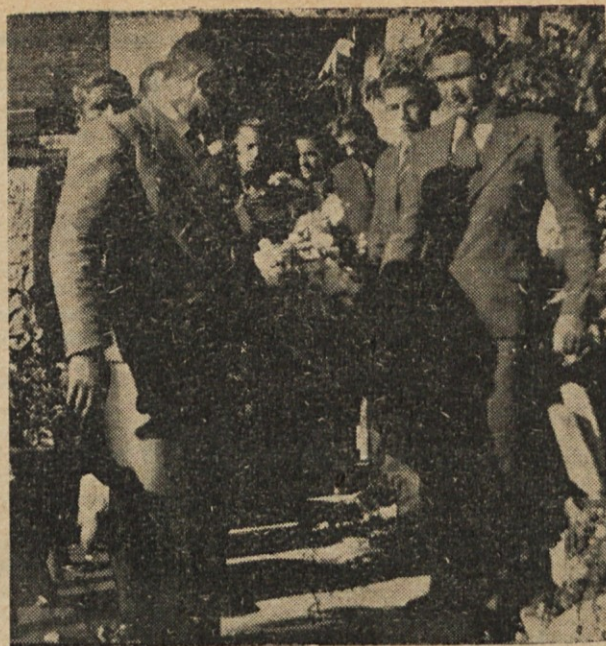
MED AFRIKANCİ

Po treh tednih vožnje smo privozili okrog Kapa Dobre nade v Cape Town. Mesto leži pod Miznato goro in ima zelo lepo lego. Razteza se daleč ob obali, ki jo krasi številne male vile. Mesto je vseskozi moderno, četudi na prvi pogled čutiš, da si v Afriki. Poleg Angležev in Afrikancev, ki govorijo "afrikanski" jezik, soroden holandskemu, je mesto polno "barvanih" ljudi in črncev.

Afrikance smo včasih imenovali Bure. Pred 40 leti so se borili z Angleži, kasneje so z njimi skupaj ustanovili angleški dominion Južna Afrika, ki ga sestavljajo štiri pokrajine Transval, Orange, Natal in pokrajina Cape Town. Med belci imajo Buri večino, tudi predsednik vlade je iz njihovih vrst. Zelo pa se še pozna sovraštvo proti Angležem. Morda je večina teh Burov danes proti vojni. Tako se maščujejo stari grehi. Za tujca pa so zanimivejši takoiimenovani "barvani" — coloured — ljudje. To je mešanica med različnimi afriškimi rodovi, pa tudi med belci in črnici. To je danes rod zase, ki pa govori afrikansko-bursko. Nihče jih ne mara, ne Evropejci, ne domači črnici. Tudi političnih pravic nimajo. Te so v Južni Afriki samo za belce. Dvomljivo je, če ima ta mešani rod kako bodočnost, četudi jih cenijo na 700.000. Bopine Bantu. Teh je blizu 7 milijonov in so tako v ogromni dočnost pa imajo domači črnici iz raznih rodov jezikovne skuvečini. To niso kaki zabiti ljudje, ampak po naravi nadarjeni. Danes ne pomenijo še nič, ker nimajo političnih pravic in ker je njih izobrazba nizka, toda v 50 letih bodo vladali v tej pokrajini. Gledal sem njih naselbine v Worcestru, 170 milj od Cape Towna. Njih življenje je res priprosto, toda kar čuti se, kako so željni izobrazbe. Nauče se hitro brati in prebirajo sveto pismo v svojem jeziku, nauče se pa hitro tudi afrikanščine in angleščine. Tu je polje za katoliško Cerkev, da bi mogla te po izobrazbi hrepeneče ljudi obrniti v pravi tir in da jih moderna civilizacija, s katero prihajajo hitro v stik, ne pokvari. Cerkev stori mnogo za to bodočnost. Vse evropejske narodnosti imajo doli duhovnike in razne sestre, ki imajo pripravljati za bodočo setev in žetev.

MED NIGERCİ

Po dveh mesecih je prišla odločitev, da grem v London. Naš minister Krek je že prišel tja in jugoslovanska vlada je

Poslednje slovo Demetrija Sinigoja na pragu njegovega doma.

dobila zame in za 10 drugih Jugoslovanov pri angleški vladi dovoljenje za pot iz Južne Afrike v Anglijo. Ta pot ni prijeten izprehod v sedanjih časih. Ladij manjka, ker vse vozi vojaštvo in živež križem sveta, pa zmeraj katera tudi izgine ob nemških napadih. Dobili smo lepo poljsko ladjo "Sobieski", ki vozi v angleški službi in smo jo že poznali iz Durbana. Nismo se vozili sami, ampak v spremstvu drugih oboroženih ladij. Na ladji smo imeli črne angleške vojake, ki so se vračali v Lagos, glavno mesto Nigerije, iz Abešinije, kjer so v glavnem opravili svoje delo. Angleški častniki so jih zelo hvalili kot pogumne in disciplinirane vojake. Tudi na ladji so se držali vzorno. Le enega niso prenašali — vojaških čevljev. Večinoma so bili bosí. Tudi k maši so prišli zjutraj — bosí. Na ladji sem namreč lahko maševal, ker je bila ladja poljska, ter je imela oltar in svojega duhovnika. Veliko število črncev je bilo katoliških in so prihajali itudi k sv. obhajilu dnevno v lepem številu. Imeli so tudi svojo godbo, ki nam je vsako popoldne zaigrala. Dvoje nas je pri tem posebno zabavalo. Radi so zaigrali staro popevko iz evropskih vele mest: "O dona Clara". Čudno se sliši iz zamorskih flaut in trobent! Druga posebnost pa je bila, da je vseh 20 godcev stalo bosih, čevlji pa zraven nog.

Prvič smo se ustavili v mestu Lagos, kjer smo imeli pet dni priliko ogledovat črnce Jaruba-plemena. Imajo v mestu več črnskih duhovnikov, s katerimi je škof zelo zadovoljen, imajo pa že tudi nekaj svoje inteligence. Ko sva bila z dr. Angelinovičem pri škofu na obisku, se je pripeljala na obisk v svojem avtu zdravnica črnka, ki je končala svoje študije v Dublinu. Ti črnici torej niso tako neumni ljudje.

PROTI LONDONU

Druga težja postaja je bil Freetown. Štirinajst dni smo morali čakati v tem velikem, pa malo izdelanem pristanišču. Čakati smo morali na določen konvoj, ker je postajalo vedno bolj nevarno. To čakanje v vročem in mokrem ozračju je bilo neprijetneje kot nevarnosti na morju. Tam smo sicer morali vedno nositi rešilne pasove, pa smo se na to tako privadili, da smo na nevarnost že malo mislili. Iz Freetowna smo zavijali proti zahodu, nismo pa vozili na avnost. Včasih smo zavijali na jug, včasih na sever, včasih ves konvoj skupaj, včasih smo se ločili — kakor so bila pač naročila. Kje se nahajamo smo morali le bolj uganiti. Višji častniki o tem niso nikdar govorili s potniki. Zavozili smo zapadno od Azorov proti severu in se potem bližali irski obali. Tu so nas pozdravili prvi aeroplani, ki so prišli konvoju nasproti. Po 46 dneh smo končno pristali na Škotskem.

Pampa del Infierno, 19. aprila 1942.
Gospod Janez Hladnik — Bs. Aires.
Priloženo Vam pošiljam vsoto v Bono postal za tri enoletne naročnine "Slovenskega lista". Sem dobil še pri dveh sosedih. Prilagam eno listo, da kar lahko oddaste v upravo. Sem mislil že preje pisat, pa sem si na Vel. četrtek izvil roko in sem še danes malo bolj neroden za pisanje.

Sem čital v "Duhovnem življenju", da je umrl č. g. Janez Zamjen, ki je bil v Sal. zavodu v Fortin Mercedes. On ni doma iz Domžal, marveč iz Mengša. V njegovi rojstni hiši, ko sem bil doma, smo v zimskih večerih dražili čmrlje, — tako smo imenovali namreč brenkanje na tamburicah.

Tu imamo sedaj "cosecho" bombaža. Sejemo namreč edino bombaž za prodajo. Koruzo le za dom, za redit svinje in perutnino. Izid "coseche" zgleda priličen radi dobre cene, ki ima letošnje leto bombaž.

V našem kraju imamo še enega rojaka, namreč Srečkota Ferfoljo, s katerim se pa Vi najbrže poznate, ker gre večkrat V Bs. Aires. Pozdravlja Vaš V. Zalokar

Nagla smrt je pokosila

† Antona Boštjančiča, doma iz Radovljice. Že pred svetovno vojno je prišel mož v Argentino. Tukaj si je ustanovil lastno družino z ženo Poldo, doma iz Komna. Prijazni mož, je bil sama dobrota. Predober je bil, zato pa ni nikoli nič imel in še zdravje mu ni prida služilo.

Tako se je zgodilo, da je doživel dobre in slabe čase, a storjene dobrote je imel slabo poplačano. Zdravja ni bil trdnega, a na smrt pa kar nij ni mislil 11. maja, ko je legel spat. Naslednji dan pa ni več vstal in je tako umrl star 58 let.

Na pokoplišče so ga spremili redki rojaki, pač pa več drugih znancev. Pokopan je bil na Vnebohod.

Zapušča žalostno ženo z dvema sinčkom (5 in 9 let).

Dobri rojaki so nabrali malo zbirko v prvo pomoč ženi. Gospodar, pri katerem je delal, (Klokner) pa je plačal pogreb.

Rakovnik pri Ljubljani, prvi salezijski zavod na slovenskih tleh, je praznoval 300 letnico, kar je bil zidan stari grad. 23. nov. pa je minilo 40 let, ko so prišli Salezijanci.

† Iz žabč pri Tolminu

je prišla tudi žalostna novica. Smrt je pokosila Marijo Rutar. Po kratki bolezni je že priletna žena dokončala tek svojih dni. Novica je prišla semkaj čez Svico, kjer imajo neke znanke. Od doma so poslali pismo tja in od tam je prišlo semkaj. Za rajno žalujejo tu sin, hči in zet. Maša za pokojno bo pri sv. Rozi 7. junija ob 12 uri.

Bridka izguba je zadela Sinigojeve iz Dornberga s smrtjo ljubljene ga moža in očeta.

DEMETRIJ SINIGOJ

je zapustil ta svet in se preselil v večnost 12. aprila, star 49 let. V Argentini je bil 15 let.

Zaposlen je bil pri C. de Vialidad in ga je njegovo delo vodilo po celi republiki. Spoznal je posebno severne provincije. Njegovo delo je bilo neprijetno za njegov slabi želodec, ki bi potreboval stalne hrane. Radi vednih sprememb in nestalnosti je tako opešal, da je moral na operacijo, kateri je podlegel.

Na smrt je bil lepo pripravljen. Saj je bil vedno veren mož in je z molitvijo na ustnicah izdihnil svojo dušo pri polni zavesti do zadnjega hipa.

Bridka je bila ločitev od ljubljene žene in dveh sinov, Miloša (21) in Danila (19 let).

Na zadnjem potu na čakarito so ga spremili mnogi prijatelji in rojaki.

Za večni počitek njegove duše je bila sv. maša v bližnji cerkvi sv. Družine.

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires prvi slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in preračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.
Villa Devoto

MEĐ SUOVENSKIMI IZGNANCI

v Srbiji deluje več slovenskih Salezijancev, tako č. g. Blatnik, ki je vedni potnik med Ljubljano in Beogradom ter Luskar Lojze, ki pastiruje v Paračinu.

V Skriljevem na Dolenjskem so Salezijanci namestili svoj novicijat, ki je bil preje v Radni ob Savi.

V Ljubljani je vladal koncem leta grozen strah, ker je kazalo, da bo Hitler segel še naprej in vničil tudi našo Ljubljano. Ta strah je nekoliko ponehal in se je Ljubljana spet razživela in je polna dovtipov na račun obeh nasilnikov.

Slovenski časopisi še obstoje, a so tako klaverni, da jih nočejo čitati, ker pišejo vse samo na povelje.

Ljudska knjigarna (preje Jugoslovanska) pa dela izredno veliko ker ljudje na vso moč kupujejo slovenske knjige.

NOVI IZGONI

Po novejših podatkih je bilo iseljeno prebivalstvo že iz okrajev: Brežice, Krško in Litija. Najbrže je ista usoda zadela že tudi Kranj in Škofjo Loko. Odpeljani so bili proti severu.

NA ŠTAJERSKEM

so zginila vsa slovenska imena. Naše ljudi navijajo na vse načine, da bi izdajali sorojake, kateri iso na kak način v zvezi z uporniki. Tako se pa spet dogodi, da napadejo četniki tiste, kateri so se dali tujcu v službo.

Izseljeni i krajev (Litija, Brežice, Celje, Krško) so tisoči moških pobegnili v kumljanske hribe (Kum) in v krimske gozdove (med Ljubljano in Ložem ter Ribnico).

Po Gorenjskem je bilo izgnanih premnogo družin in posameznikov, katerih imena so sedaj že znana. Kdor ima po tistih krajih kake znanee, naj se pozanima v Slov. listu, kjer bodo objavljena imena. Pregananih je bilo iz Jesenic 231, Kranjske gore 20, iz Gorij 38, iz Boh. srednje vasi 8, iz Boh. Bistrice 17, iz Bleda 35, iz Lesec 15, iz Begunj 10, iz Radovljice 107.

Ta prvi izgon je pogljal iz rodne doma v Radovljiškem okraju 650 oseb. Izgnani so bili največ v Južno Srbijo, nekateri v Ljubljano.

Kaj je sledilo pozneje na gornjem Gorenjskem še ne vemo.

Izgnani so vsi duhovniki in učitelji, "ker so oni kiivi, da naši Gorenjci niso postali Nemci".

Vprašal boš, kako je sedaj tu v Londonu. Po tem, kar smo vse poskusili na poti, moram reči, da ni slabo. Če pa začne kdo ogledovati mesto, se zgrozi nad tem, kar so napravili nemški aeroplani. V tisoče gre število hiš, ki so porušene do tal. Koliko je drugih poškodb. O ubitih in ranjenih, v pogoriščih spečenih itd. — nihče ne govori. To ljudstvo je vztrajno in potrpežljivo. Vzdržali bodo vse — in zmagali. Govoril sem pred dnevi z neko gospo o teh napadih. Pripovedovala je, kako so se zatekali v zavetišče, kjer je prenočevalo čez 200 ljudi. Sklenila je, da ne gre več v te prostore, kadar bo alarm. Res je pogumno ostajala v svojem stanovanju in čakala češ: kar bo, pa bo. Pristavila pa je, da je bilo včasih res strašno, ko je udarjalo celo noč in ni bilo mogoče zatisniti očesa. Vedno bolj se pozna Londonu vojska tudi po tem, da marsičesa, kar je poprej Anglež imel — nima več. Tudi hrana je vsaki dan — slabše, četudi se zaenkrat ni bati, da bi bil kdo lačen. Mnogo, mnogo ljudi pa je pobegnilo iz Londona. Zlasti otroke so odpravili v šole po deželi.

Jaz stanujem sedaj v župnišču, ki je ostalo celo. Cerkev poleg je čisto pogorela. Mašujemo v prostorih, kjer je bilo poprej skladišče pohištva. Tu so štirje novi altarji. Enega so prenesli iz privatne hiše, kjer je pred mnogimi leti argentinski poslanik imel privatno kapelo.

To je moja dosedanja pot. Kakšna bo v bodoče? Vse izgleda tako, da bo vojska dolga. Bojimo se, da bo tudi trpljenje naših v domovini še dolgo in težko. Prepričani pa smo, da se bo vse srečno končalo za naš slovenski narod. Pokoro, ki smo je menda bili potrebni kot drugi narodi, bomo opravili in bodočnost bo lepša. Upravičeno upamo, da bomo vsi Slovenci od prekmurskih vasi pa do zadnje koč benečanskih Slovencev združeni v jugoslovanski državi, ki pa mora biti na znotraj urejena tako, da bo vsak narod gospodar v svoji lastni hiši. Težko je danes doma, kjer so se Hrvatje maščevali za stare krivice z ubijanjem nedolžnih; težko je, ker Srbi za vso vojaško polomijo po krivici dolže Hrvate, težko je našemu narodu, ki je tako nesrečno razdeljen, toda potreba po skupni prav urejeni državi bo vedno očitnejša. Težko je včasih tudi tu v Londonu, kjer domači prepripi udarijo na dan, težko je, da nekaj Srbov naravnost hujska proti Hrvatom, čeprav so ti z 90% proti Paveliču — toda mi ne izgubljam poguma. Vidimo namreč, da je vedno več ljudi med politikami, ki so prišli preko megle nega jugoslovanstva in hočejo res Jugoslavijo treh medseboj sporazumnih narodov. Mnogi se ne strašijo povedati, da bi bilo naravno, da pride v to jugoslovansko feedracijo tudi — Bolgarija.

Bolgarski duhovniki

Zagrebski tisk vabi vse hrvatske trgovce, naj povežejo stike z Italijo.

Nemška poročevalna družba poroča iz Sofije, da je bolgarski Sv. Sinod sklenil poslati v Južno Srbijo bolgarske duhovnike, ker tam ni ve pravoslavne duhovščine. Poslali bodo duhovnike do starosti 45 let. V isti vesti se sporoča, da je Sv. Sinod sklenil skazovati tiste duhovnike, ker tam ni več pravoslavne duhovgub službe. Ko Sv. Sinod službeno razglasa take kazni, je jasno, da so se bolgarski duhovniki branili odhajati v Srbijo, ali pa jih je tam narod pogнал. Morda je to način izražanja simpatij bolgarskega duhovništva, ki jim je dobro znano, kaj bolgarske oblasti počenajo po naših krajih.

Napad na Reko

Poročilo, ki opisuje posrečeni napad četnikov na italijansko vojašnico na Reki, pravi, da je bilo ubitih 124 Italijanov, petdeset med njimi iz Reke. Poročilo dodaja, da se je vest kakor blisk razširila med italijanskim vojaštvom in povzročila grozen strah med Italijani, ki so se tam naselili pred prvo svetovno vojno.

Reko so napadli iz maščevanja za požiganje jugoslovanskih vasi blizu Ogulina. Tam so Italijani prvič na nacijski način odgovorili na napade četnikov s kaznovanjem prebivalstva in rušenjem vasi.

V Dalmaciji

Jugoslovanska poročila pravijo, da italijanski vojaki v Dalmaciji iz strahu pred maščevanjem ne ubogajo ukazov, naj požgo jugoslovanske vasi. Nemiri v teh krajih rastejo od dne do dne in Italijani se boje vstaje zaradi njihovega delovanja v zadnjih tednih.

Predeli okrog Crikvenice povzročajo Italijanom največ skrbi. Tam so namreč ustrelili mnogo uglednih oseb, med drugimi priljubljenega zdravnika Sobola, ki so ga ubili zaradi "komunističnega delovanja". Poročilo pravi, da se Italijani boje maščevanja vsega prebivalstva tega predela, ki bi lahko povzročilo pravo vstajo.

Ljubljana

Italijanska poročevalna družba poroča o načrtih za javna dela v provinci Ljubljana. Prav tako sporočajo, da so odobrena potrebna denarna sredstva. Samo izplačajo ga nikdar ne. Tako zdaj, že desetič, sporočajo, da bodo ljubljanski bolnici dozidali nove zgradbe, da bodo začeli graditi nove ceste, da bodo poleti začeli graditi cesto Ljubljana-Postojna itd. Ko bo skopnel sneg, bodo skopneli tudi vsi italijanski načrti.

Italijanski komisariat v "Provincia Lubiana" je izdal ukaz, s katerim se do sedanjih komisariatov v slovenskih občinah spremene v občinske svete, ki jim bo načeloval župan. Ne govori pa se o tem, če bodo te svete volili ali jih postavljali po ljubi volji, kakor komisarijate.

Ob svečanosti devetnajste obletnice ustanovitve fašističnega vojaštva je bila v Zagrebu slavnost, ki so se je udeležili vsi člani Paveličeve "vlade". Pavelič se je zavezal, da bo slavil "svečane dneve majke Italije", ker tako stoji v pogodbi, s katero so mu izročili oblast v Hrvatski.

Preseljevanje v Traciji

Nemška poročevalna družba T. O. poroča iz Sofije, da je izdelan načrt o naseljevanju bolgarskih kmetov v Južni Srbiji in Severni Grčiji. Razdelili bodo med nje zemljo, ki je po izgonu prejšnjih lastnikov ostala brez lastnika.

Pavelič je izdal zakon o podpiranju rimsko-katoliških duhovnikov. Prav tako

se omenja nova organizacija župnij z novimi duhovniki v "svobodni". Podrobnosti niso znane.

Bomba v Ljubljani

Dne 1. decembra je v Ljubljani na Morjinem trgu eksplodirala bomba. Zaradi tega so italijanski vojaki z orožjem navalili na mirne ljudi in začeli divje streljati. Zadetj so bili trije Slovenci, med njimi znani trgovci in industrijalec Viktor Meden. Najprej s ga zadeli v nogo. Ko se je skušal privleči do hiše, je bil zadet v drugo, potem pa ga je italijanski vojak udaril s puškinim kopitom po glavi, da so mu izstopili možgani in je izdihnil.

Jugoslovanska vojna mornarica

se skupaj z angleško bojuje v Sredozemskem morju. V bitkah na morju med drugimi sodelujejo ladje "Zagreb", "Durmitor" in "Kajmakčalan" ter podmornica "Nebojša", ki so se vse prebile skozi sovražni obroč in nevarno prispele v angleška pomorska oporišča.

Iz Dolenjske

Ob železniški progi blizu Radohove vasi je bil nedavno ustreljen en italijanski častnik in en italijanski vojak. Italijanske oblasti so zaradi tega aretirale nad sto oseb iz Radohove vasi in Sv. Lovrenca. Med aretiranimi so bile tudi

Krščenci Viktor Maček in Milka Skledar s svojimi botri in stariši.

ženske. V okolici Črnomlja so slovenski uporniki ubili dva italijanska vojaka. V zvezi s tem so v sosednjih vaseh prijeli nad 250 oseb, moških in žensk.

V poslednjem ljubljanskem procesu je bil obsojen na smrt tudi rojak Milan Zelen, doma iz Senožeč, iz znane narodne družine Zelen. Bil je velik rodoljub vedno in je moral pobegniti v Jugoslavijo. V Ljubljani so ga Italijani našli in je moral žrtvovati svoje nadebudno mlado življenje za domovino.

JAPONCI SKUŠAJO PREGOVORITI FILIPINCE

Kakor trdijo poročila s Filipinov, se poslužujejo Japonci tamkaj vsake vrste propagande, da si pridobijo prebivalstvo na svojo stran, obenem pa tudi, da pregovore bojavnike na fronti, naj odlože orožje. Tako mečejo četam na fronti letake, na katerih jim pripovedujejo, da so jih Združene države "prodale v prid drugim zaveznikom", ter jim dajejo obenem natančna navodila, kako se lahko v svrhu predaje približajo japonski fronti. Da se prikupejo ameriškim vojakom, jim na radio v Manili igrajo njih pesmi, med njimi ce-

lo patrijotične, Filipince pa nagovarjajo, naj odlože orožje ter se vrnejo na svoje domove ter uživajo tamkaj mir in blagostanje pod japonskim varstvom. Kakor se trdi, nima ta propaganda popolnoma nobenega učinka.

Japonska velikodušnost gre še dalje. Založili so namreč bogat japonsko-španski slovar s 50.000 besedami. Filipinci govore namreč večinoma špansko v kolikor niso še divjaki, ki imajo seveda svoje govorce.

Bolgari v Jugoslaviji

Nepriistranski krogi v Sofiji so sporočili, da so danes v Srbiji tri bolgarske divizije (45.000 mož) v borbi proti četnikom, razen madžarskih čet, ki so nedavno prispele v Beograd.

In Ogri

"Die Zeitung", protinacijski list, ki izhaja v Londonu poroča, da se je Hitler odločil predati Madžarski odgovornost za zasedbo Balkana. Glavni razlog, ki ga list navaja je vznemirjenost Italije zaradi možnega angleškega vpada, da bi mogla umakniti svoje čete za zavarovanje same Italije sprči angleške nevarnosti. List poroča, da je Ribbentrop odšel v Budimpešto, da podpiše sporazum.

Madžarska bo dobila kot plačilo za nevarnost politične koncesije, — koncesije, ki jih je madžarska oblastizeljnost že dolgo poprej zahtevala a jih zaradi vzporednih interesov Italije ni mogla dobiti — ki pa jih bo dobila sedaj za nevarnosti v zvezi z zasedbo nepokorjenih krajev v Jugoslaviji, lasti Srbije, pravi list.

Italijani so pa v skrbeh za — Reko, po kateri škilijo Ogri.

KULTURNA KRONIKA

Slovenski dom je uprizoril 24. maja tridejanko "Cigani". Nastop igralcev je žel burno odobravanje občinstva, ki je nabilo prostorno dvorano kakor redkokdaj. Bilo čez 1000 gledalcev. Zelo izborno je nasotpil tudi slovenski orkester.

Slovenska Krajina pa je 23. maja postregla z burko "Tri sestre". Igralci so svojo nalogo lepo spolnili. Tudi pevci so prav dobro zapeli. Posebnost pa je bil novi oder z novimi scenerijami. Vse to dokazuje izredno marljivost odbora in predsednika. Tudi vdeležba je bila velika. Saje je bil ces prostor nabit.

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021

Telef. 51-5184.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIĆ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Modern hotel, zračne sobe, izvrstna postrežba, hladna in gorka kopel. Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira!

V centru mesta!

LISICA ZVITOREPKA

(Nadaljevanje)

Kmetič izprevidi, da se mu ni šaliti, ter reče: "No, če je tako, pojdiva še majhno po poti dalje, in ako reče prvi, ki naju sreča, da ni več Hvaležnosti na svetu — no, potem me lahko pojéši!"

Šla sta torej dalje po poti. Naproti jima pride stara kobila. Kmetič jo poprosi: "Bodi tako dobra, kobila moja mila, in razsodi nama! Glej, volka sem rešil iz velike nevarnosti, a zdaj me hoče pojésti!" In povedal ji je vse natanko, kako je bilo.

Kobila je premišljala in premišljala, a naposled je dejala: "Živela sem pri svojem gospodarju dvanajst let, skotila sem mu dvanajst žrebet, delala sem mu na vse pretege, a zdaj na stara leta, ko sem trhla in slabotna, me je poglal v vodo, da bi poginila. Pa sem lezla, lezla in naposled sem res izlezla iz vode; a zdaj kolovratim po svetu, kamor me pač oči povedejo. Pa naj še kdo reče, da je stara Hvaležnost še živa!"

"Viš kaj sem rekli!" pravi volk.

Kmetič se razžalosti in začne prositi volka, naj počaka tako dolgo, da srečata še koga drugega. Volk se dá preprostiti.

Sreča ju star pes. Volk mu brž razloži svojo stvar in ga naprosi razsodbe. Pes malko pomisli pa reče: "Služil sem svojemu gospodarju dvajset let, ščitil sem mu dom in živino, a ko sem se postaral in sem nehal lajati, me je poglal z dvora, in zdaj se potepljem, kamor mi oči kažejo. Dá, stara Hvaležnost je umrla!"

"No, vidiš, da trdim prav!"

Kmetiča je ta odgovor še bolj užalostil, a naprosil je volka, naj še počaka tretjič, da še enkrat zaslišita sodbo tretjega, potem pa naj ga požre, če res ni Hvaležnosti več na svetu.

In tretjič jima pride naproti naša mati, Zvitorepka.

Kmetič ji ponovi svoje vprašanje.

A Zvitorepka se začudi: "Kako je to mogoče, da bi bil volk, ta debeli brdavs, imel prostora v tej mali vreči?"

Volk in kmetič ji potrđita, da je to čista resnica. Pa Zvitorepka jima vendar ne verjame in jima pravi: "Ej no, kmetič, pa pokaži, kako si ga stlačil v to vrečo!"

Kmet razgrne vrečo in volk potisne vanjo glavo.

Naša Zvitorepka pa zakriči: "A tako, ali si samo glavo skril v vrečo?"

Volk zleze ves v vrečo.

"No, kmetič", nadaljuje Zvitorepka, "pokaži, kako si vrečo zavezal!"

In kmet zavozla vrečo.

"No, kmetič, pokaži, kako si mlatil žito!"

In kmet jame mlatiti s cepcem po vreči.

"Ej, kmetič, kako pa si obračal snope?"

Kmet obrne vrečo in udriha po hrbtu, po glavi in repu, po plečih in nogah, kamor pač prileti. Ko je volku vse kosti prerahljal, pa je nehal ter je dejal: "Stara Hvaležnost je umrla!"

VOLK — BEDAK

Lisjaček Bučman povzame zopet besedo in pravi: "Zvitorepka in volk sta si pač že od nekdaj v laseh; kolikokrat je že spravila lakotnega siveca v sramoto!"

"Če se le volk zdaj na dvoru ne osveti nad našo materjo!" pravi mladi Rjavčič; "saj vesta, koliko zaleže Lakotnikova beseda pri kralju."

"Ako drugi ne pridejo Zvitorepki do kože, ji tudi volk ne pride do živega; da bi ji škodoval, zato je dosti preneroden

in prebedast!" poudari Štrkolin in nadaljuje: "Pa poslušajta mojo povest, in pritrdita mi gotovo, da ga ni na svetu večjega bedaka od volka!"

V neki vasi je živel kmet, ki je imel pridnega psa čuvaja. Ko pa se je postaral in je nehal lajati, ga gospodar ni več maral. Privezal mu je zategadelj vrv okoli vratu in ga vlekel v gozd; tu ga je zadrnil k jesenu, da bi ga ubil. Ko pa je zagledal, da tekó psu solze po smrčku, se je milo storilo kmetu; pustil je zato psa privezanega k jesenu in je odšel domov.

Ubogí pes je ostal v gozdu ter je začel plakati in preklinjati žalostno svojo usodo. Tedaj pa je prišel izza grmovja volk. Ko je zagledal privezanega siromaka, mu je dejal: "Zdravstvuj, ščene! Dolgo sem že čakal, da prideš v moj okraj. Ej, bili so časi, ko si me preganjal od svojega doma; zdaj pa naredim s teboj, kar hočem. Za vse te obilo poplačam!"

"Kaj pa hočeš, sivi volk, z mano?"

"Prav nič hudega; požrem te s kožo in kostmi."

"Oj, ti nespametni volk sivec! Od same debelosti ne veš, kaj delaš! Ali hočeš po okusni govedini jesti staro in žvasto pasje meso? Ali se ti ne zdi škoda škribinastih zob, ki jih polomiš ob meni? Saj vidiš, da je moje meso zdaj kakor gnila, zategla klada. A priučim te boljše. Pojdi in prinesi mi kos tečne kobiletine, popravi in zrédi me nekoliko, a potem stóri z mano, kar ti je drago!"

Volk je poslušal psa; odšel je in mu prinesel polovico kobile: "Evo ti mesa! No, zdaj se pa zrédi!" To rekiš, je odšel. Pes pa je hlastnil po mesu in ga slastno pojedel.

Čez dva dni je prišel volk sivec in dejal ščenetu: "No, bratec, ali si se že kaj popravil ali ne?"

"Majčkeno sem se že popravil; ako bi mi pa prinesel kako ovco, oj, kako bi se poslajšalo moje meso!"

Volk je bil s tem zadovoljen in je zbežal na širno polje. Tam je oprezal v skrivališču, kdaj bo gnal pastir čredo na pašo. Kmalu se mu je približala drobnica; volk je spazil izza grma najlepšo in najzređi!

Pes si je pridno zalagal okusne bravetine in že je čutil, kako se mu vrača debelejšo ovco, jo zgrabil za golt in jo nekdanja čilost.

Pa je prišel zopet volk in vprašal: "No, bratec, kakšen si že kaj?"

"Še sem malko suh. A če bi mi prinesel prašička, bi se odebelil kakor polh."

Volk je res dobil tudi prašička, prinesel ga psu in mu rekel: "To je pač moje poslednje delo! Čez dva dni pa pridem k tebi v gosti."

"Že prav", — si je mislil pes — "saj si me dobro popravil."

Čez dva dni pride volk k pitanemu psu. Ko ga pa pes ugleda, jame hudo renčati in lajati.

"Glej jo grdobó pasjo," vzklikne volk, "zdaj se mi hoče pa še po robu postaviti?" In bliskoma se zakadi v psa, da bi ga raztrgal. Toda pes se je bil z žirovno pičo okrepčal tako, da je kakor ris planil pokonec, obdelujoč in trgajoč volkov kožuh, da so kosci dlake frčali na vse strani.

Volk se je jedva iztrgal razjarjenemu psu, stisnil rep med noge in naglo odkuril. Bežal je in bežal in ker mu je že sapa pohajala, se je hotel malo odpočiti. Začuvši pa pasje lajanje za seboj, jo je ulil zopet dalje. Pribezal je v gozd, legel

pod grm in si jel lizati rane, ki mu jih je bil zasekal pes.

"Glej, kako me je ta mrcina pasja prevarila", je besedičil samemu sebi. "Le čak, kdor mi zdaj pride na met, se mi pač ne iztrga iz zob!"

Ko si je volk zalizal rane, je šel zopet iztikat za plenom. Iztika in gleda — na gori stoji velik kozel. Takoj je pri njem pa mu reče: "Oj kozel, kozliček, prišel sem k tebi, da te snem!"

"Oj volk, ti sivi, čemu bi si po nepotrebnem lomil stare zobe? Rajši stopi spodaj pod goro in široko odpri svoje čeljusti; priletim ti naravnost v usta — in lahko me celega pogoltneš!"

Volk se je razkoračil pod goro in je odprl široko žrelo. Kozel pa je priletel z brega kot strela in butnil volka s tako silo v čelo, da je kakor klada telebnil na tla. Nato se je kozel zadovoljen vrnil na pašo.

Čez dolge tri ure se je volk zbudil iz globoke omane; glava ga je silno bolela, kar šumelo je po njej. In jel je premišljati, ali je pogoltnil kozla ali ne. Misli je in misli, ugibal in ugibal. "Če bi bil pojedel kozla, bi mi moral biti trebuh bolj napet; zdi se mi, da me je ta postopač bradati res tudi prekanil. No, bom vsaj prihodnjič vedel, kako mi je ravnati!"

To rekiš, jo je mahnil volk proti vasi. Zagledal je svinjo z mladimi pujski in je takoj planil na enega izmed mladičev. Ker ga je pa starka hotela braniti, ji je volk dejal: "Ti grdoba svinjska ti, kaj, ustavljati se mi hočeš? Glej, da te s tvojimi praseti vred ne snem!"

A svinja mu reče: "Haha, doslej se ti nisem smejala, a zdaj vidim, da si res velik bedak!"

"Zakaj neki?"

"No, le poglej in presodi sam, sivec: Ali ne vidiš, kakšni so moji mladiči? Vsi umazani so in blatni, in takšne packe hočeš jesti? Treba je vendar, da jih poprej umijeva."

Volku je bilo to pogodu. Šla sta in naletela baš prav; ob potoku sta uzrla velik mlin. In svinja je besedovala volku: "Ljubeznivi kum, ti ostani tostran jeza, kjer ni vode, a jaz pojdem na ono stran, skópom prašičke v čisti vodi in ti jih prinesem drugega za drugim."

Volk se je razveselil, misleč: "Kako dober plen mi pride pod zobe!" In šel je sivi bedak pod jez, a svinja je z zobmi zgrabila zapornico, jo vzdignila in izpustila vodo. Voda je z vso močjo udrla po strugi in vrtinec je zgrabil volka in ga odnesel po potoku. Svinja z mladiči pa je odšla domov in legla na mehko ležišče.

Kajne, pošteno so volka zvodili za nos vsi trije: pes, kozel in svinja!" In Štrkolin je končal svojo povest z besedami:

"Volk se postavlja kot silen junak, pa je največji bedak!"

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

PERU 832

U. T. 34 - 3405

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

Krščanska socijalna načela

PRAVICA DO EKSISTENCE JE NAJPRVOTNEJŠA PRAVICA ČLOVEKA

Nobenega povoda ni, zakaj bi vpeljavali državno skrbstvo; človek je namreč starejši kot država. Zato je človek moral po naravi imeti preje kakor je nastala katerakoli država, pravico, da čuva življenje in telo.

Življenje je božji dar; zato ni človekova lastnina, s katero bi smel delati, kakor mu drago. Bog ga je poklical iz nič v življenje; zato mora toliko časa živeti, dokler ga zopet Bog ne odzove. Ker pa mora človek živeti, zato ima pravico, da živi. To življenje pa ni samo živalsko, marveč je tudi osebno. Človek je umno bitje, ki ima svobodno voljo, zato je oseba. Kot ljudje smo si vsi enaki; nobeden nima več, nobeden manj osebnih pravic, ker je narava pri vseh ljudeh enaka človeška narava. V socialnem življenju ne more biti popolne enakosti. Iz samih rok, iz samih glav ali iz samih nog ni mogoče sestaviti organskega telesa in družba take vrste bi morala nujno razpasti. Toda z ozirom na eksistenčno pravo in na pravice, ki so ž njim v zvezi, smo si vsi enaki.

Iz pravice do eksistence, do bivanja in življenja povsem naravno sledi pravica človeka, da je obvarovan pred vsemi nevarnostmi, ki njegovo eksistenco ogrožajo. Znani mislec Hertling priznava, da ima človek nedvomno pravico do tega, da nihče ne škoduje njegovi duhovni, fizični in нравni eksistenci in pravico tudi, da ga država učinkovito varuje in ščiti pred vsemi tozadevnimi napadi. Ta pravica do zaščite pa nikakor še ni izčrpana s tem, da država ščiti poedinec pred umorom, ropom, tatvino itd., kajti človek ima pravico, da mu nihče ne sme škodovati v njegovi eksistenci. V kolikor toliko urejenih državah ni nevarnosti, vsaj na splošno ne, da bi tatovi, roparji in morivci človeku škodovali na njegovi eksistenci. Izpostavljen pa je tu človek novi nevarnosti, ki mu preti radi današnjega gospodarskega reda, ki v resnici tisočem in stotisočem naravnost onemogočuje eksistenco.

Kjer so pa razmere take, da si posameznik ne more braniti lastnega zdravja in življenja, mora to izvrševati družba, v kateri živi, in sicer v prvi vrsti država. Delavci, ki so prisiljeni delati v zdravju ali življenju škodljivih podjetjih, katerim se nalaga prehudo in predolgo delo, se ne morejo sami braniti. Zato jih mora varovati država z zakoni. Take zakone, ki se imenujejo zakoni za delavsko varstvo, zahteva naravnost pravica do eksistence. Določila, koliko se sme delati na dan, o prostih nedeljah in praznikih, o ponočnem delu, kakšni naj bodo prostori in priprave za varnost zdravja in življenja itd., torej nikakor niso kakšne posebne pravice, ki jih daje država delavcem, marveč so samo dolžna državna obramba delavskega eksistenčnega prava. Iz tega pa sledi, da ima država gotovo tudi pravico določiti, koliko sme znašati najmanjša plača. S tem se ne vtika v zasebne pravice delodajavcev,

s tem ne ruši njihove svobode, temveč samo izvršuje svojo prvo dolžnost, da varuje eksistenčno pravo pri takih, ki ga sami ne morejo braniti.

Kakor hitro namreč enkrat priznamo človeku pravico do eksistence, mu nujno moramo priznati tudi pravico do gotovega dela zemeljskih dobrin, ki so mu potrebne, da more živeti človeka dostojno življenje. Jasno je namreč, da od zraka ne more živeti. Jasno je pa tudi, da mora pravico do teh zemeljskih dobrin dokazati z delom, to se pravi, da ima dolžnost pridobivati si isto po najprvotnejši poti, ki vodi do njih, namreč s svojim delom. Kdor ne dela, naj tudi ne je.

Tu pa naletimo na rakrano našega gospodarskega sistema in vidimo, kako isti krši najprvotnejšo naravno pravico človeka, pravico do eksistence. Ker so namreč zemeljske dobrine po naravnem pravu za vse ljudi določene, je jasno, da imajo vsi ljudje pravico do njih. Veliko število brezposelnih pa kaže, da bi mnogi radi delali, pa dela dobiti ne morejo in so naravno na ta način oropani možnosti pridobiti si potrebno za ohranitev svoje eksistence. Z bengalično lučjo osvetljuje to dejstvo vso pogrešenost današnjega gospodarskega reda, nalaga pa človeški družbi, odnosno državi tudi dolžnost, da ščiti naravno pravo do eksistence na podoben način, kakor ščiti isto pred roparji, tatovi in morileci. Skrbeti mora država za možnost zaposlitve tistih, ki so brez dela, da jim s tem da priliko, pridobiti si z delom potrebno za človeka dostojno življenje.

Dolžnost države je skrbeti za časn blagor državljanov. Kakor se mora umakniti lastninska pravica naravni pravici eksistence, enako se ji mora potom države umakniti tudi pravica svobodnega gospodarstva. Pravica do eksistence vključuje dolžnost dela, pa tudi pravico do dela.

Človek pa nima samo pravice, ohranjati si telesno življenje, marveč sme tudi skrbeti, da si ga izpopolnjuje. Pravico ima, da si pridobi pripomočkov, s katerimi si lajša, lepša, sladi svoje bivanje na svetu. Vse to izvira samo po sebi iz njegovega eksistenčnega prava.

To pravo ni nekakšna miloščina. Miloščina se daje le iz ljubezni, priznavanje eksistenčnega prava pa zahteva stroga pravičnost. Kapitalizem bi rad pokril dolžnosti, ki jih ima družba z ozirom na to pravo s tem, da vrže sempatja nekaj drobtin vbogajme med revno ljudstvo. Tudi države pod kapitalističnim vplivomraje govore o skrbi za ubožce, nego da bi temeljito odstranile tiste vzroke, ki toliko ljudi današnje dni potiskajo v bedo in revščino. Taka družba, kjer je ogromno število revežev, navezanih na miloščino, ni zdrava. Če pa redno cele vrste ljudi propadajo v revščino, potem je to jasno znamenje, da se v družbi ne spoštuje eksistenčno telesno pravo. Dobro je, če se država meni tudi za reveže, s tem naj dopolnjuje to, česar krščanska ljubezen ne more storiti. Brez dvojbe je dovoljeno, da naloži bogatinom davek za uboge; toda v prvi vrsti je njena dolžnost, varovati pravice svojih članov. Pravičnost je njeno polje, ljubezen ima nastopati le tam, kjer je pravičnost že izpregovorila svojo zadnjo besedo.

ZANIMIVE IZ ITALIJE

Po dolgem pogajanju se je slednjič vendarle izvršila izmena diplomatov in časniških dopisnikov med Osoj in Ameriko. 16. maja so prišli v Lizbono na Portugalskem kjer so se jim šele razvezali jeziki in poročajo marsikaj zanimivega, kako je v Italiji.

Mussolinija so že vsi sili. Toda Italijani so sicer dobri anarhisti, toda preveč strahopetni za stvaren odpor, zato bo Mussolini še lahko mirno sedel, do-

kler bodo njegov stolček varvali nemški bajoneti, katerih je v Italiji najmanj 250.000.

Vsi "sumljivi" ljudje so pod skrbnim nadzorstvom ali pa že pod ključem.

Najbolj bogati v Italiji pa so prvi fašistični veljaki. Ciano, Starec, Richardi... in še nekatere druge, kateri so bili blizu odločujočih miz, so si znali potegniti lepo korist iz svoje "hvalne domovinske ljubezni". Drugih navdušenih fašistov pa je prav malo in bi brezdvoma

takoj objeli Angleže in Amerikance, če bi neki dan vdrli v Italijo in nagnali Hitlerjeve poganjače.

Fašizem vleče naprej. Toda brez navdušenja. Mussolini, ki so ga pred 10 leti oboževali, da je danes tarča neštetihi cinčnih zabavljic, ki na skrivaj krožijo med narodom.

Vsi si želijo čim preje konec vojske in pravijo da bo zanje še najboljši konec čim skorajšnji poraz Hitlerjev.

Bratovščina živega Rožnega Venca vabi vse verne rojake, da se vpišete. Pridružite se naši molilni vojski v pomoč trpeči domovini!

"SLOVENSKA KRAJINA"

Poštvani rojaki in rojakinje:

Po dolgom odlašnji se Vam znova oglašim s pár reči. Vüzemske svétke smo lepo sprevodili na Avellanedi. Túdi kak vsakše leto smo hodili na Berisso. In kelko nam je čas dopústo predvečernicov, smo obiskali naše rojake tam. Gospod Jakus nas je sprevodo do vseh, in povsod smo bili dobro sprejeti. Lepo se zahvalim vsem za njihov prijazen sprejem, in gospodu Jakusu za spremstvo.

Prav veseli po večernici, smo pa pohiteli proti domi. Medpotju smo pa še obiskali slovensko družino na estanciji San Juan, kateri so nas, vse iznenadjeni, s tem večjo prijaznostjo sprejeli. Gda smo si malo ogledali po parki, so nas spremili skoz lepi park, do estancijske kapele. Vse začúdeni krasote u kapeli, smo pokleknil pred lepi veliki oltar, gde smo z našim č. g. Hladnikom napred zmolili na čast Bogi in Materi Božji pár očenašov in zdravij Marij. Naš mladi pevovodja g. Ciril si je pa potem vso pred harmonij in je že zazvenela naša lepa slovenska pesem po kapelici. Vsem udeležencem, se je tako dopadnó, ka prosijo našega č. g. Hladnika, da bi nam tá za poletje enkrat tam pripravili eno službo Božjo. Kjer je gospodar túdi bio zelo prijazen z nami, bo gotovo drage volje rad dovoló. Vsi udeleženci izrečejo srčno zahvalo gospodarju in slovenski družini za njihovo gostoljubnost.

Zdaj vam pa podam nekoliko glavnih podatkov iz poslovanja društva "Slovenska Krajina". Društvo je v dveh letih in pét mesecov sprejelo na članarinah okrog \$ 2500.—. Izdalo pa samo na dveh glavnih izdatkih: najemnine \$ 580.— in bolniške podpore \$ 550.—; skupno \$ 1130.—. Tak bi nam ostalo samo stej dvej izdatkov še \$ 1370.— članarine. Gde so pa šče drugi izdatki: pohištvo, knjige itd. Pa vseeno društvo ima v gotovini še okrog \$ 2000.—. S tem društvo dokazuje, da se skrbi in trúdi za njen napredek. Zato túdi ne pozabim zahvale vsem, ki so na kakšni koli način pomagali društvu. Kak igralcom in pevcem in vsem drugim, vas prosim, da v naprej ešče bolje delamo za napredek našega slovenskoga društva. Pokéč ka doségne-mo, da bomo túdi mi imeli, naš Prekmurski Dom, kak to druga društva imajo. Šteri de nam lejko služo za zavetišče na naše stare dnij. Ali gde si lejko našo deco gojili, vu našoj materinski slovenščini, štero so nas naše ljúbe matere učile. Štero reč smo oprvim spregovorili v našoj gingavoj mladosti. Pa se nas itak dosta niti ne zmení za slovenščino, či ravno ka imamo zadosta priložnosti.

Na društvu imamo slovenske knjige, ge je dosta lepoga četenja, pa se malo štoj zmeni za nje. Pa kelko starišov je, da se ne briga ka bi njemi dete znalo materin jezik. Istina je da more-spoštúvati, túdi té túji jezik in državo, štera nam dá naš sakde-nejnji krúh in je naša druga domovina; da pa, što svojega ne

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE
Oprnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA
ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

A M A R O

MONTE CUDINE

A Z A F R A N

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

BELGRANO 2280

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894

Buenos Aires

poštúje, tujega še menje. Jes mislim, da nas je malo, ali ni ed-noga ki bi si nej želo prvlé ali sledi viditi zemlé, gde je obrvim vido svetlost solnea. In túdi tam: zatisnoti svoje oči, med svojimi ljúbčimi k večnomi počitki. Pa naj nam bo v tújini še tak dobro!

Záto pa spoštújmo in ljúbimo naš materin jezik, našo rojstno zemljo, gde naši bratje trpijo, gde boléča materina srca zdi-hújejo v toj neusmiljenoj bojnoj nevihti.

Mi pa naj pri vsem tem se nikaj ne strsnemo? Naj se ešča sploj sovražimo?

Nej! To ne sme biti. Vsi smo si bratja, vsi smo slovenske materé, z edne rojstne zemljé z naše ljúbe Slovenske Krajine.

Pozdravljam vas z društvenim pozdravom Vam vdani
Adalbert Preininger, predsednik.

"EDINOST"

združeno slov. kulturno in podporno društvo
vabi rojake na

ČLANSKI SESTANEK

ki se vrši **31. MAJA** t. l. ob 15 uri, v Calchaquí
Norte No. 1222, da se pogovore o nakupu
zemljišča za društveni dom.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja
spretnega advokata

Víctor E. Clement

A B O G A D O

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6435; 63-3253